

TRANSCRIPT VAN DE COMMISSIEVERGADERING SAMEN LEVEN VAN GEMEENTE RIDDERKERK
d.d. 14 mei 2020

1. Opening en vaststelling agenda

De voorzitter: Goedenavond mensen, welkom bij deze digitale commissie Samen Leven van de gemeente Ridderkerk. Ik wijs u erop dat de vergadering live is te volgen via het internet. Ik stel ook vast dat alle fracties vertegenwoordigd zijn. Namens de fractie van Partij 18PLUS is dat de heer Westbroek, namens de SGP de heer Kranendonk, namens de fractie Echt voor Ridderkerk de heer Kaptein, namens de PvdA de heer Rijsdijk, namens het CDA de heer Overheid, namens Leefbaar Ridderkerk mevrouw Kayadoe, namens de ChristenUnie mevrouw De Wolff, namens de VVD de heer Piena, namens GroenLinks de heer Ros, namens Burger op 1 mevrouw Van Nes-de Man en namens D66 mevrouw Fräser. De agenda vanavond kent feitelijk maar één onderwerp en dat is de situatie rond COVID-19. Ik neem aan dat iedereen zich kan vinden in de agenda zoals die voorligt. Ik hoor niemand nee zeggen, maar goed, dat komt op zich omdat alle microfoons uitstaan, maar ik zie ook niemand nee schudden, dus ik ga ervanuit dat dat een instemming is.

2. Stand van zaken maatregelen COVID-19 in Ridderkerk

De voorzitter: Dan geef ik als eerste het woord aan burgemeester mevrouw Attema, die hier namens het college is en die als eerste ons zal bijpraten over de huidige omstandigheden. Zoals afgesproken krijgt daarna iedere fractie in de volgorde zoals ik die daarnet ook genoemd heb de kans om kort wat te zeggen en een aantal vragen te stellen. Het woord is aan burgemeester mevrouw Attema.

Burgemeester Attema: Ja, goedenavond allemaal op deze toch wat wonderbaarlijke manier. Maar ik doe mijn best om duidelijk te zijn. En ik heb vanzelfsprekend een inleiding voorbereid. Ik had daar twintig minuten voor gekregen, ik geloof niet dat ik die helemaal ga gebruiken. Eerst even in zijn algemeenheid de stand van zaken. In Ridderkerk spreken wij nu van 125 besmette dan wel zieke mensen. En inmiddels zijn er ook veertien mensen overleden. En mijn hart gaat uit naar alle mensen met dat grote verdriet, en ook naar alle mensen die in zulke grote zorgen zitten. En die zorgen, die zijn echt nog niet voorbij. Hartverscheurende verhalen bereiken mij, en ik ben ervan overtuigd dat die verhalen ook u bereiken en dat uw hart, net als het mijne, uitgaat naar al die mensen, die inwoners van Ridderkerk die in verdriet zijn en in grote zorgen zitten. En ik zeg ook tegen u en tegen alle kijkers en volgers: lieve mensen, probeer zo goed mogelijk mee te leven met elkaar en elkaar te helpen. Ik wil iedereen daartoe oproepen. Vanavond voer ik hier het woord namens het college. En daar hebben we ook uitdrukkelijk voor gekozen, omdat de burgemeester in tijden van crisis ook echt de eindverantwoordelijkheid heeft, en dat zal ik straks ook nog verder uiteenzetten. Iedereen zal wel begrijpen dat dat gebeurt, zoveel mogelijk in overleg met het hele college. Over de corona. Wij spreken over een wereldwijde pandemie, en landelijk spreken we over de coronacrisis. Er heerst een crisis in heel Nederland, en de regering zet alles op alles om het virus terug te dringen onder de bezielende leiding van onze minister-president. En dat is van levensbelang om onze kwetsbare mensen te beschermen, om onze zorgsystemen niet over te belasten, zodat iedereen die zorg nodig heeft, dat ook krijgt. De gruwelijke beelden van elders in de wereld, dat is onze nachtmerrie. En daarom zijn er tal van diep ingrijpende maatregelen getroffen, maatregelen waar iedereen zich aan moet houden, willen we vat krijgen op dat virus. Dat hebben we ook wel voor elkaar gekregen, zodanig dat de maatregelen stap voor stap iets versoepeld kunnen worden. Maar ik zeg er wel meteen achteraan: we zijn er nog niet. Alle voorzichtigheid is nog geboden, anders zijn we zo weer terug bij af. We doen als landelijke, als regionale en ook als lokale overheid een enorm beroep op ieders

individuele verantwoordelijkheid. Of zoals de minister-president het zegt: alleen met zijn zeventien miljoenen krijgen we dat virus eronder. En we moeten ook niet de schijn wekken dat we dat als overheid wel even regelen. Alleen als iedereen de regels met betrekking tot hygiëne en afstand in acht neemt en vooral samenscholingen en drukte mijdt, kan dat slagen. En met nadruk zeg ik dat dat vooral ieders eigen verantwoordelijkheid is. Iedereen is in de eerste plaats zelf verantwoordelijk. Wel hebben we voldoende toezichthouders en BOA's die vooral gesprekken aangaan, die helpen, die waarschuwen en als het echt niet anders kan, ook verbaliseren. Dat is niet iets waar we op uit zijn. Veel liever overtuigen we iedereen van het belang om zich aan de regels te houden. We gaan ook als lokale overheid natuurlijk niet elke winkel of elke kapperszaak, of elke nagelstudio, of elke schoonheidssalon op lopen meten op die anderhalve meter. We kunnen wel helpen en ondersteunen en dat doen we ook waar dat maar kan. Ook helpen we met het inrichten van de openbare ruimte op die afstand van anderhalve meter, waar we maar kunnen. Maar ook hier doen we een beroep op ieders eigen verantwoordelijkheid dat dodelijke virus een halt toe te roepen. Iets over de crisisorganisatie, dat is wel belangrijk om dat zicht daar goed helder op te hebben. In de allereerste plaats natuurlijk landelijk, dan is het kabinet, de ministeriële commissie crisisbeheersing, MCCB. Dat wordt vaak gevolgd door persconferenties, u heeft het allemaal ook wel meegemaakt. Het MCCB laat zich adviseren door die specialisten die we ook vaak in beeld hebben gezien, zoals Ernst Kuipers van het Erasmus en Diederik Gommers en al die anderen. Daar worden de landelijke besluiten ook genomen, onder leiding van de minister-president. Dan regionaal, dat is de veiligheidsregio, het regionaal beleidsteam, ook met tal van specialisten die de voorzitter adviseren en die vervolgens een besluit neemt. Dat is onder leiding van de voorzitter, de regionale voorzitter, dat is de burgemeester van Rotterdam in onze regio, Ahmed Aboutaleb. In BAR-verband hebben we een crisisorganisatie die voor de praktische zaken aangaande de crisis de ambtelijke organisatie aanstuurt, onder leiding van onze drie directeuren. De beleidsbeslissingen worden genomen in het kernteam, in het gemeentelijke kernteam, met als voorzitter de burgemeester, ondersteund door de gemeentesecretaris, de adjunct-gemeentesecretaris, veiligheidsadviseur en de communicatieadviseur. Vanaf volgende week dinsdag vullen we dit kernteam aan met het voltallige college, die dan in een crisisteamsetting bij elkaar komt. Het is belangrijk om in tijden van crisis volstrekte duidelijkheid te hebben over die verantwoordelijkheden. Dat is alleen al belangrijk voor de eenheid in communicatie en de eenheid in beslissingen. In het kernteam komen alle draadjes bij elkaar, en daar ligt ook de verantwoordelijkheid. Dat hebben we allemaal niet zelf verzonnen, maar dit gebeurt in iedere gemeente op deze wijze ongeveer. Conform de Gemeentewet en de Wet op de veiligheidsregio's is de burgemeester de opperbevelhebber bij de crisis. En vanzelfsprekend wordt alles zo goed mogelijk kortgesloten met het college en ook met de raad. Voorop staat dat er in tijden van crisis snel gehandeld moet kunnen worden, en in zijn algemeenheid geldt bij een crisis verantwoording achteraf. Deze crisis is wel heel bijzonder, van het soort dat niemand van ons ooit heeft meegemaakt. Niet qua inhoud en ook niet qua de duur van de crisis. En het is dus heel goed om daar nu in de openbaarheid met elkaar over te spreken. En laat er geen misverstand over bestaan, ik zeg het nog eens: er is nog steeds sprake van crisis. Tegelijkertijd komen we langzamerhand ook in een andere fase terecht, wanneer we kijken naar de versoepelingen, en ontstaat er ook langzamerhand wat ademruimte. Ik zei het al, er is sprake van een wereldwijde pandemie en een landelijke crisis. Landelijk ingrijpende voorstellen onder leiding van de minister-president, en dat wordt vertaald in regionale noodverordeningen, onder leiding van de voorzitter van de veiligheidsregio Ahmed Aboutaleb. Ook over de noodverordening en het beleid zoals dit wordt gevoerd door de voorzitter van de veiligheidsregio wordt achteraf schriftelijk verantwoording afgelegd. Dat is wettelijk ook zo geregeld. En de voorzitter van de regio is van harte bereid dat ook mondeling in de raad toe te lichten als daar behoefte aan bestaat. Dat heeft hij ons allemaal toegezegd. Die regionale noodverordeningen moeten lokaal worden uitgevoerd, zoals gezegd onder leiding van de burgemeester. Er is nog steeds sprake van GRIP 4, met de voorzitter van de regio in charge. Er is nu sinds 11 mei sprake van versoepeling. Stap voor stap en steeds evalueren. Het gaat er nog steeds om kwetsbaren zo goed mogelijk te beschermen en de zorgsystemen

voor overbelasting te behoeden, zodat iedereen die zorg nodig heeft, die zorg ook krijgt. Zodra die versoepeling leidt tot aanwas van de aantallen coronapatiënten, zullen de maatregelen weer zwaarder worden. En iedereen moet zich realiseren dat samenscholing het allergrootste gevaar oplevert. Ervoor zorgen dat er geen samenscholingen plaatsvinden, is dan ook de belangrijkste opdracht en die blijft nog wel even van kracht. Ook lokaal is de belangrijkste afstand houden op straat, in de buitenruimte, overall. En waar toch mensen samenkomen, zoals in winkels en het park, kan dat alleen als men anderhalve meter afstand kan houden. We doen zoals gezegd als landelijke, regionale en lokale overheid een enorm beroep op ieders individuele verantwoordelijkheid. Alleen met zijn zeventien miljoenen krijgen we dat virus eronder. Ik zeg het nog eens, ik zeg het de minister-president na. Communicatie, belangrijk onderwerp. Ook daar is sprake van die drietrapsraket, kabinet, veiligheidsregio, lokale overheid. Communicatie in tijden van crisis is eenduidig centraal geregeld. Niet door elkaar communiceren, en al helemaal niet iedereen die zijn eigen woorden kiest. Dwingende landelijke afspraken en maatregelen, dwingende regionale afspraken en maatregelen en dat beperkt dus enorm de lokale ruimte. Vanaf het begin: landelijke crisis met landelijke maatregelen onder verantwoordelijkheid van de minister-president en zijn kabinet. Dat is de hoofdmoot en die communiceert daarover ook zelf. In alle communicatie wordt verwezen naar de websites van de RIVM en de GGD en de Rijksoverheid. Dat is belangrijk, en dat is de hoofdregel. Communicatie is al ingewikkeld genoeg. Als iedereen zijn eigen ding gaat doen, is het voor de gemiddelde inwoner echt niet meer te volgen. De maatregelen van de minister-president en het kabinet worden vastgelegd in noodverordeningen onder verantwoordelijkheid van de voorzitters van de veiligheidsregio's, bij ons de veiligheidsregio Rotterdam Rijnmond. En de veiligheidsregio verzorgt ook die communicatie, veelal samen met de GGD. Verwezen wordt dan naar rijnmondveilig.nl, waar ook voor iedereen de Q en A's zijn te vinden. Ook tal van vragen worden van antwoord voorzien op die website. In onze communicatie verwijzen wij daar ook altijd naar, allerlei vragen en allerlei antwoorden. De veiligheidsregio verzorgde samen met de GGD een dagelijkse update met de stand van zaken. Nu gebeurt dat nog twee keer per week. Die memo's gaan rechtstreeks naar de raad. De VRR en de GGD verzorgen ook daarover zelf de communicatie naar de samenleving. Specifiek Ridderkerkse zaken worden toegelicht op de speciale coronapagina op onze eigen gemeentelijke website. En wat daar staat, is altijd in lijn met de landelijke richtlijnen. Vanaf het begin van de crisis hebben we onze eigen kanalen ingezet om onze inwoners de weg te wijzen naar de landelijke regels. Via onze website, ook op Facebook en Twitter, Blauwkai met de wekelijkse berichtgeving, videoboodschappen, vaak in prettige samenwerking met onze onvolprezen RTV-Ridderkerk. U heeft ook een verrijdbare displaywagen gezien op de invalswegen, inclusief een hart onder de riem van de burgemeester. Ik krijg daar veel reacties op. In de Blauwkai heb ik mij drie keer rechtsreeks gericht tot onze inwoners, 9, 23 en 30 april, onder meer om vooruit te kijken naar Koningsdag en naar de herdenking op 4 mei. Bijzondere dagen voor ons land, die noodgedwongen anders moesten verlopen dan gebruikelijk. Ook uw raad richtte zich rechtstreeks tot de inwoners in de Blauwkai van 16 april, en ik denk dat dat een goed signaal was aan onze samenleving. Het getuigde van een betrokken gemeentebestuur. Sinds een aantal weken maken wij aan het einde van de week een nieuwsbrief voor de raad waarin wij lopende Ridderkerkse zaken, en daar blijven wij ook nog wel even mee doorgaan. In relatie tot de coronacrisis heeft het college de volgende maatregelen genomen: tijdelijk inhuren van één extra BOA, kwijtschelding van de huur voor binnensportlocaties voor de periode van 16 maart tot 31 mei, kwijtschelding van de huur voor Grandcafé Burgerzaken, ook voor de periode van 16 maart tot en met 31 mei, geen huur berekenen door Sport Service Ridderkerk, bijvoorbeeld aan sportcafé De Fakkel over de periode van 16 maart tot en met 31 mei, de aanschaf van tweehonderd Chromebooks voor leerlingen ten behoeve van het thuisonderwijs, en die worden gedistribueerd via de scholen, die hebben ook de behoefte geïnventariseerd, afzien van het opleggen van precariobelasting voor het jaar 2020, inhuren van een tijdelijke medewerker reiniging tot in ieder geval 1 september, die gaat de afvalbakken in de buitenruimte legen, en onlangs hebben we besloten tot het terugbetalen van ouderbijdragen van de basispeuterspeelwerk, VVE-plaatsen en sociaal-medische

indicatieplaatsen. Dat bericht komt nog tot u via de weekmail. En tot slot hebben we ook uitstel van betaling van belasting vastgesteld voor ondernemers. Dat was, voorzitter, in zijn algemeenheid wat ik in eerste termijn naar voren wilde brengen. En ik realiseer mij dat er nog tal van vragen zullen volgen en die zullen we ook van een antwoord voorzien. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel, burgemeester. Ja, tal van vragen inderdaad. Dus laten we daar dan nu ook maar mee beginnen, in dezelfde volgorde als waar ik net partijen heb aangekondigd. Dus dan geef ik bij dezen het woord aan de heer Westbroek van Partij 18PLUS. Mijnheer Westbroek, gaat uw gang.

De heer Westbroek: Dank u wel, voorzitter. Partij 18PLUS wil van de gelegenheid gebruikmaken om nogmaals onze dank uit te spreken aan al die mensen in de vitale sectoren. In de zorg, in het onderwijs, in het openbaar vervoer en bij de hulpdiensten zijn uitzonderlijke prestaties geleverd. De coronacrisis raakt ons allemaal. Sterkte voor hen die ziek zijn en voor de nabestaanden van coronaslachtoffers. Naast de maatschappelijke gevolgen hebben we ook te maken met zware economische gevolgen. Veel Ridderkerkse bedrijven hebben het zwaar of zijn in acute problemen geraakt. En het doet Partij 18PLUS goed dat de Tozo-regeling zo voortvarend is opgepakt door de gemeente. Veel ondernemers hebben hier broodnodig gebruik van gemaakt. Ook was Ridderkerk één van de eerste gemeenten welke proactief uitstel van betalingen verleende aan ondernemers. Complimenten aan het college voor alle besluiten welke tijdens het uitblijven van raadsvergaderingen zijn genomen. Partij 18PLUS heeft vorige maand aangegeven graag weer te willen vergaderen en is daarom blij met deze eerste openbare digitale vergadering over corona. Wij hebben een vijftal vragen, voorzitter. Naast de vele zieken en slachtoffers van het coronavirus, kampen mensen ook met psychische, mentale of sociale problemen door de omstandigheden. Heeft het college hier ook oog voor? De tweede vraag: hoe zijn de contacten met de ondernemers en wat is de tendens? De derde vraag: vanaf 1 juni kan iedereen met coronagerelateerde klachten zich laten testen. Gaat het college nog voorzieningen treffen naast de huisarts? De vierde vraag: hoe worden inwoners en ondernemers geïnformeerd over de lokaal genomen maatregelen? En de laatste vraag, voorzitter, hoe gaat het college ondernemers helpen bij het realiseren van de anderhalvemetersamenleving? Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Westbroek. Dan geef ik nu weer het woord aan burgemeester mevrouw Attema.

Burgemeester Attema: Ik moet even het microfoontje dan weer aanzetten hè.

De voorzitter: Ja, anders horen we u niet.

Burgemeester Attema: Nee, daarom. Heeft het college oog voor de vele zieken en slachtoffers van het coronavirus en die psychische en mentale en sociale problemen? Ja, uiteraard, dat is een heel belangrijk onderwerp voor ons. En onze wijkteams geven prioriteit aan juist deze aspecten. Wij staan open voor alle signalen en onderhouden zo goed mogelijk contact op alle manieren. Daar zijn ze heel creatief in, houden ze heel nauw contact mee. Contacten met de ondernemers, wij hebben, dat weet u denk ik wel, een bedrijvenfunctionaris die eigenlijk met iedereen contact heeft. Die wordt ook goed gevonden door het bedrijfsleven. Maar ook onze portefeuillehouder Henk van Os heeft volop zelf persoonlijke contacten met het bedrijfsleven. Dus dat is ook prima. Daarnaast worden de ondernemers geïnformeerd via de nieuwsbrief Ondernemend Ridderkerk, de reguliere communicatiekanalen die ik daarnet al allemaal heb opgenoemd, geloof ik, maar ook met hun eigen ondernemersorganisatie en via BIZ. Eind maart waren de ondernemers bezorgd en zochten houvast in deze onzekere tijden. Ook op dit moment hebben de meeste bedrijven noodmaatregelen genomen en denken ze na over ondernemen in de anderhalvemetermaatschappij. Daar is

men nu volop mee bezig. En daar leven ook veel vragen over wat wel en wat niet mag, en daarover zijn wij volop in contact, proberen we daar waar maar enigszins mogelijk te helpen en te assisteren en met raad en daad terzijde te staan. Vanaf 1 juni kan iedereen zich laten testen, en voorzieningen worden op regionaal niveau ingericht, zodat voor iedereen bereikbare testlocaties er zijn. En dat gebeurt onder de verantwoordelijkheid van de GGD Rotterdam-Rijnmond. Daar is men nu volop mee bezig. Hoe inwoners en ondernemers worden geïnformeerd, ik geloof dat ik daar net al heel veel over heb verteld, over wat voor kanalen we daar allemaal voor benutten. Hoe gaat het college ondernemers helpen bij het realiseren van anderhalvemetersamenleving? Daar zitten we nu eigenlijk middenin. De meeste ondernemers doen dat gewoon zelf, en wij helpen daar waar we kunnen met raad en met daad en met strepen en met hekken en waar we maar mee kunnen helpen. Zo proberen we dat zo goed mogelijk.

De voorzitter: Dank u wel, mevrouw Attema. De heer Westbroek, heeft u nog reactie of vragen naar aanleiding van de antwoorden?

De heer Westbroek: Dank u wel, voorzitter. Ik heb nog één vraag, en dat is: heeft het college nog aandacht voor mensen met een handicap in de mogelijke komende anderhalvemetersamenleving?

De voorzitter: Mevrouw Attema.

Burgemeester Attema: Ja, dat hebben we, maar dat hebben we zoals we dat gebruikelijk ook hebben. Maar ik zeg er meteen bij: dat is geen gemakkelijke opdracht, want de anderhalvemetersamenleving lijkt wel een hoop ruimte en anderhalve meter is veel verder dan we zelf denken, maar om met een scootmobiel door een anderhalve samenleving te moeten worstelen, dat is nog best een flinke opdracht. En ik stel me zo voor dat het ook niet overal gaat lukken. Maar we doen ons best om het zo goed mogelijk wel te doen.

De voorzitter: Dank u wel. Dan geef ik nu het woord aan de heer Kranendonk van de SGP. Mijnheer Kranendonk, gaat uw gang.

De heer Kranendonk: Dank u wel, voorzitter. Voorzitter, het zijn bijzondere tijden en dat is aan alles merkbaar. Vanavond een eerste openbare digitale vergadering via Teams, voor iedereen vast even wennen om elkaar weer op deze manier te ontmoeten. Maar voorzitter, laten we eerlijk zijn, ik verlang weer terug naar de normale vergadering waar wij weer fysiek bij elkaar zijn in de raadzaal of de trouwzaal en weer kunnen stapelen, interrumpen en debatteren. Wat niet wegneemt dat het goed is dat we weer vanavond zo vergaderen. Het zijn bijzondere omstandigheden, die veel van onze inwoners en ondernemers raken, en zelden op een positieve manier. De medewerkers in de zorg hebben de afgelopen weken en maanden afzonderlijke prestaties geleverd en vaak met risico voor eigen gezondheid. Veel anderen konden thuiswerken, of werken helemaal niet meer. Mensen maken zich zorgen over hun gezondheid, hun bedrijf, hun baan of hun opleiding en de toekomst in het algemeen. Afgelopen week hebben een aantal ondernemers hun activiteiten weer mogen starten, mochten basisschoolleerlingen weer gedeeltelijk naar school en hebben we nog wat verlichtende maatregelen in het vooruitzicht. Maar veel is en blijft onzeker. Het einde van de crisis is helaas nog niet in zicht. SGP waardeert de maatregelen die het college, binnen de mogelijkheden die het heeft in deze GRIP 4-situatie, heeft genomen, zoals uitstel van betaling, vrijstel van huur van clubs, verenigingen, sommige ondernemers en het niet heffen van precariorechten enzovoort en alle andere zaken die de burgemeester net noemde. Ook de zichtbaarheid van de burgemeester in de media nu, wordt zeer gewaardeerd en niet alleen door ons. En dan zijn er natuurlijk nog tal van andere vragen te stellen. Maar omdat we nog middenin de crisis zitten en niemand kan voorspellen hoe en wanneer het einde zal zijn, en er morgen waarschijnlijk weer andere relevante vragen zijn, en vragen waarop nu gewoon nog geen antwoord te

geven is, en er weer antwoorden zijn die straks wellicht weer achterhaald zijn, binnen die context heeft de SGP-fractie een vijftal vragen, waarbij we getracht hebben de hoofdlijn vast te houden, waarmee we ons realiseren dat er nog tal van andere actuele en relevante vragen te stellen zouden zijn. Voorzitter, na deze korte inleiding hierbij onze vragen. Is bij u bekend of alle Ridderkerkse scholen volgens de huidige richtlijnen van start zijn gegaan en of er vanuit de scholen vragen zijn gekomen voor hulp om gezondheidsrisico's te verkleinen voor zowel kinderen als het personeel? En zo ja, hoe is op deze verzoeken gereageerd? Tweede vraag: kunt u aangeven hoe de lokale economie tot heden geraakt is en hoe wordt met Ridderkerkse inwoners en ondernemers omgegaan en hoe de gemeente contacten met inwoners en ondernemers onderhoudt, en waar naast de inmiddels aangekondigde maatregelen de prioriteiten van het college liggen om de inwoners en ondernemers te helpen? Derde vraag: kunt u aangeven hoe groot de impact van de coronapandemie tot heden is geweest in Ridderkerkse zorginstellingen, en kwetsbare inwoners, waar het bijvoorbeeld gaat om het aantal besmettingen, sterfgevallen en de veiligheid van de zorgmedewerkers geldt? Vierde vraag: hoe houdt het college haar contacten met de woningcoöperaties, welke inzet pleegt de gemeente daarbij ten aanzien van met name het voorkomen van huisuitzettingen in deze periode en kan er iets gezegd worden over het beeld dat de gemeente heeft ten aanzien van betalingsproblematiek van huurders? De laatste vraag, voorzitter: wat ziet het college als de grootste uitdaging voor dit moment? En als het gaat over een aantal maanden naar wij hopen de situatie weer wat 'normaler' is geworden. En aansluitend daarop: hoe kijkt het college aan tegen de verwachting van de regering dat de zogenoemde anderhalvemetersamenleving nog wel enige tijd zal duren? En is het college nog voornemens daar specifieke maatregelen voor te nemen? Dat was het, voorzitter. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Kranendonk. Dan is het woord aan burgemeester mevrouw Attema.

Burgemeester Attema: Ja, de vragen voeren wel zover dat we op zich daar wel een avondvullend programma van zouden kunnen maken, dus ik moet wij wel enigszins beperken in de antwoorden. En ik reken ook wel op begrip in dezen. Ik zal proberen zo goed mogelijk inzicht te verschaffen in waar we mee bezig zijn. De Ridderkerkse scholen. Wat zijn we blij hè, dat onze kinderen weer naar school kunnen, ook al is het maar gedeeltelijk, ook al is het niet hele dagen. Iedereen is daar wel verschrikkelijk blij mee. En we hebben begrepen dat de eerste dagen eigenlijk heel goed zijn verlopen. En de scholen zien dat de ouders zich goed aan de afspraken houden in en rondom de scholen. En dat is best een ingewikkeld ding hoor. En ook met het personeel gaat het goed. Er is veel contact van scholen met ouders. En de markeringen op het plein, die daar onder aanvoering van de portefeuillehouder Peter Meij zijn aangebracht, worden zeer gewaardeerd en ook goed nageleefd. We hebben verder geen bijzonderheden waargenomen bij de scholen, behalve blijdschap en men is voortvarend van slag gaan en men houdt zich goed aan de regels. Vraag twee, dat zijn heel veel vragen ineen, maar ik doe maar mijn best. U weet ook wel dat ik niet volledig zal kunnen zijn. Zit er verband tussen de coronamaatregelen en de branches waarop deze het meest effect hebben gehad als het gaat om de impact van de crisis? Met name contactberoepen zoals de kappers en schoonheidsspecialistes, maar ook de horeca, de sportscholen, non-foodwinkels, die ondervonden echt als eerste de grote klappen. Supermarkten daarentegen, zoals bekend, verkochten juist meer, maar die vroegen medewerking van de gemeente voor het beter bevoorraden. Daar hebben we uiteraard aan meegewerkt. In het begin ging het over hamsteren, u herinnert zich dat nu niet meer, maar in het begin zeker wel. Daar hebben we goed aan meegewerkt. Er zijn ook minder zichtbaar voor ons en voor onze inwoners bedrijven die niet kunnen exporteren of importeren, leveren aan de branches die ik net genoemd heb. Ook grote bedrijven als toeleveranciers bijvoorbeeld van horeca, bij onszelf in de Dutch Fresh Port, die maken echt bittere en harde tijden mee. En ook bedrijven die zich bezighouden met theater en show en evenementen, die zitten zonder werk thuis. Dat is een hard gelag. Het is wel bitter noodzakelijk om het virus eronder te houden. Zzp'ers, kleine bedrijven in de

werkgelegenheid. U kunt zich voorstellen hoe moeilijk dat is en hoeveel zorgen men zich maakt of men überhaupt het bedrijf overeind kan houden. De tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandige ondernemers, de zogenaamde Tozo en een aanvulling op het inkomen met eventueel ook noodkredieten, overbruggingskredieten, dat is allemaal mogelijk gemaakt door het kabinet en het is de gemeente die een groot gedeelte van deze regelingen uitvoert. En grofweg een vijfde van alle bedrijven heeft hiervan ook gebruikgemaakt. Deze aanvragen kwamen vooral in de laatste twee weken van maart binnen, eigenlijk meteen na de start van de crisis. En de ambtelijke organisatie heeft hiervoor extra capaciteit ingezet, en in anderhalve tijd was het merendeel van deze vragen behandeld. En onze organisatie verdient daarvoor echt een enorm groot compliment. Ze hebben zich kapot gewerkt. En ook daarin lopen we echt voorop, de snelheid waarmee de mensen bediend zijn. Dat is iets waar ik heel erg trots op ben. Er waren veel vragen naar het noodpakket, dat gaat over die vierduizend euro van de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland. Er is ook nog zoets als de regeling van werktijdverkorting. Die loopt voor het grootste gedeelte via het UWV, maar wij krijgen hier via het KCC wel veel vragen over. Eens even kijken. Ja, veel bedrijven kijken nu vooruit naar werken in die anderhalvemetersamenleving, ik had het er net ook al even over. En wij proberen er alles aan te doen om instellingen, organisaties en bedrijven daarmee te helpen. En de gemeente heeft zich nu verder gericht op het overbruggen van de crisis voor de ondernemers, door de betalingstermijn, ik had het er al over, van de gemeentelijke aanslag naar de tweede helft van het jaar te verschuiven. We proberen er alles aan te doen om te helpen de liquiditeit van bedrijven boven water te houden. We hebben ook besloten om de precariobelasting voor dit jaar helemaal op te schorten. En dat komt met name de detailhandel en de horeca ten goede. Nou, ik ben niet helemaal uitputtend, maar het was toch al een uitvoerig verhaal. De kwetsbare inwoners. De medisch noodzakelijke zorg is gewoon op orde, dat is goed geregeld in Nederland en ook in Ridderkerk. Dat is gewoon goed op orde, daar mag u ook op vertrouwen. Maar daar was ook alle aandacht op gericht. Daar zijn de meeste maatregelen echt geregeld, zodat we iedereen de medische zorg kunnen verschaffen die dat ook nodig heeft. De dagbesteding en dat is wel heel, heel, heel moeilijk en zuur, die was er gewoon niet meer, want dat mocht niet meer. De dagbesteding was er niet meer. We zijn nu voorzichtig weer aan het nadenken over hoe dat op te starten en dat is heel, heel belangrijk. Er zijn verpleeg- en verzorgingsinstellingen, die zijn verantwoordelijk voor de zorg aan hun bewoners. En vanuit de GGD en de GHOR wordt er contact gelegd met de instellingen om desgewenst advies te geven, ondersteuning te bieden in de communicatie en te voorzien in de persoonlijke beschermingsmiddelen die ook zoveel besproken zijn, ook door u en ook door ons. Daar moet ook alle ondersteuning vandaan komen. Maar er zijn ook, wij hebben zelf ambtelijk en bestuurlijk, bestuurlijk door de portefeuillehouder Laurens Franzen, contact gezocht met al onze eigen zorginstellingen. Dat is ook ambtelijk gebeurd en die contacten zijn goed en het is ook belangrijk dat we die contacten onderhouden. Ook met de woningbouwcorporaties, dat doet de portefeuillehouder Marco Oosterwijk, die heeft wekelijks contact met de directeurbestuurder over de gevolgen van de coronacrisis, dat is specifiek anders dan anders, dus wekelijks. En ondanks de berichten die wij her en der ook gezien hebben, is het niet zo dat Wooncompas huisuitzettingen in deze tijd uitvoert. En Wooncompas volgt daarmee de landelijke richtlijn. En daarnaast is er extra aandacht voor mensen die in financiële problemen zijn gekomen. Wooncompas probeert de mensen zo goed mogelijk te helpen, maar mensen, zeg ik nog maar via u, trek wel op tijd aan de bel. Want als we het niet weten, als Wooncompas het niet weet, kan (niet verstaanbaar) De grootste uitdaging voor het college. Ja, die zitten nu in de versoepeling van de maatregelen. Dat roept heel veel vragen op, en niet alles is helemaal eenduidig en je ziet het ook terug in de nationale omroepen. Dus van een intelligente lockdown waarin weinig mag en veel controle is, gaat het nu wat soepeler, wordt daarmee ook iets meer ingewikkeld. Dat is gefaseerd, er zijn ook wel uitzonderingen mogelijk, en ik roep nog maar eens op tot voorzichtigheid. We zijn er nog niet. De gemeente is wel een grote vraagbaak. Die vragen beantwoorden we graag. We zien wel meteen met het versoepelen dat we gaan krijgen dat mensen daar heel blij van worden, en dat ons veel vragen over allerlei festiviteiten bereiken. Iedereen

organiseert van alles en nog wat, maar ook hierbij roep ik: we willen eraan meewerken zolang het verantwoord kan. En dat betekent, verantwoord, vooral geen samenscholingen, want dat is de grootste bron van besmettingsgevaar. Geen samenscholingen. Houd anderhalve meter afstand. Maar ook dan is het niet toegestaan om met grote groepen mensen bij elkaar te zijn. Dat kunnen we gewoon niet toestaan, dus daar zullen we dus ook niet aan meewerken. Nogmaals de waarschuwing: het virus is alleen in bedwang te houden als iedereen zich aan de regels wil houden. Mijd drukte, want dat is echt de grootste bron van besmetting. En nou ja, wij roepen dan maar in koor met zijn allen: mensen, hou vol, hou nog even vol. We zijn er nog niet, hou vol, zodat we niet terugvallen. Nou, verder gaat ons hart natuurlijk uit en bieden we ook onze hulp aan aan bedrijven die in de problemen raken. Ik denk dat ik dat al genoeg heb gezegd. De druk op de maatschappij is groot en blijft oplopen. Bedrijven die in de problemen raken, mensen die in de schulden komen, dat zijn allemaal heel belangrijke maatschappelijke problemen waar wij echt uit alle macht aan willen werken om mensen te helpen. En ondertussen gaat het gewone werk ook gewoon door. Terwijl de mensen thuis zitten, mensen werken bijna allemaal thuis. Heel veel mensen, het is een jonge organisatie, mensen hebben kleine kinderen thuis en ze waren dus ook nog tegelijk kinderopvang. En ook hier: ik ben trots op al die mensen die al dat werk doen. Ook al die vragen die nu beantwoord worden en de artikel 40-vragen waar nu de laatste hand aan wordt gelegd. Die komen echt op korte termijn naar u toe. Al die mensen werken zich echt een slag in de rondte. Ik ben trots op onze organisatie dat ze het toch allemaal maar voor elkaar krijgen, ondanks dat ook voor onze organisatie het best ingewikkeld is om dat allemaal (niet verstaanbaar). Nou, ik denk dat dat wel ongeveer de SGP-beantwoording is.

De voorzitter: Dat denk ik ook. Dank u wel daarvoor. En ja, we hadden per fractie een tijdslot afgesloten, die is inmiddels voor de SGP ruimschoots overschreden, dus er is helaas geen gelegenheid meer om een eventuele aanvullende of een tweede vraag te stellen. En gaan wij door naar Echt voor Ridderkerk en geef ik het woord aan de heer Kaptein. Mijnheer Kaptein, u moet uw microfoon aanzetten voordat u begint, anders bent u de enige die uw eigen vragen hoort.

De heer Kaptein: Ja, hoort u me nu?

De voorzitter: Nu gaat het aanzienlijk beter.

De heer Kaptein: Oké, bedankt. De ondernemersorganisatie Techniek Nederland bij monde van voorzitter Terpstra heeft aangegeven zich zorgen te maken over de ventilatiesystemen in scholen en openbare gebouwen tijdens een interview bij BNR Nieuwsradio. Met name gaat de zorg over het besmettingsrisico met corona via de ventilatiesystemen van gebouwen. Twee vragen. De eerste: is de gemeente bekend met het geschetste risico? En vraag twee: is de gemeente bereid te onderzoeken of binnen deze gebouwen dit risico bestaat en mogelijk mitigerende maatregelen te nemen? En dat was het.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Kaptein. Dan geef ik het woord aan de burgemeester mevrouw Attema.

Burgemeester Attema: Nou, ik moet wel eerlijk opbiechten dat ik niet alle dagen aan de lippen van BNR Radio hang, maar we waren wel bekend met dit risico. Maar het is wel vrij nieuw, het is nog in geen enkel bouwbesluit bijvoorbeeld gemeld. Wij hebben alle openbare gebouwen en scholen, zijn natuurlijk gebouwd volgens dat bouwbesluit. En wij onderzoeken onze eigen gebouwen wel op dat soort risico's. En schoolgebouwen zijn in eigendom van de scholen zelf en die zijn daarmee ook verantwoordelijk voor dat onderhoud. En de basisscholen zullen hierop door ons geattendeerd worden, maar zullen zelf moeten onderzoeken (niet verstaanbaar) eigen klimaatsystemen. Het is een vrij nieuw problemen, dat we nog niet helemaal hebben kunnen doorgronden, dus wij gaan inventariseren hoe dat bij onze gebouwen zit.

De voorzitter: Dank u wel, burgemeester. De heer Kaptein, heeft u daar nog aanvullende vragen op? Dan moet u de microfoon aanzetten.

De heer Kaptein: Ja, hij staat weer aan. Nee, dank u wel. En bedankt voor het antwoord.

De voorzitter: Dank u wel. Dan gaan wij door met de heer Rijsdijk van de PvdA. Mijnheer Rijsdijk, ga uw gang.

De heer Rijsdijk: Dank u wel, voorzitter. Het coronavirus beheerst het leven van ons allemaal. De Partij van de Arbeid Ridderkerk wil zijn waardering uitspreken voor hoe inwoners, ondernemers, zorgmedewerkers en andere mensen met een vitaal beroep omgaan met de huidige situatie. Petje af. Volgens het Sociaal Cultureel Planbureau worden mensen die voor de coronacrisis al in een kwetsbare situatie zaten, extra hard getroffen. Huishoudens met een wankel bestaanszekerheid, jongeren met een onderwijsachterstand en mensen met GGZ-problematiek. Juist nu is er reden om op korte termijn een lokaal maatwerkpakket op te stellen om de effecten op te vangen van het wegvallen van inkomen, zorg en overbelasting van mantelzorgers en ouders tegen te gaan. Ook de bereikbaarheid en druk op de wijkteams vragen om meer informatie en actie. De Partij van de Arbeid Ridderkerk verwacht van het college dat inzichtelijk wordt gemaakt wat de effecten van de coronacrisis zijn en wat het brede plan van aanpak wordt om kwetsbare inwoners en ondernemers te ondersteunen. Voor dit moment hebben wij de volgende vragen. Vraag één: de wijkteams zijn meer dan ooit een belangrijk eerste loket. Kan het college aangeven of inwoners en verwijzers erop kunnen rekenen dat er voldoende professionele hulp beschikbaar is bij de wijkteams, of dat het nodig is om op te schalen? Vraag twee: wij hebben samen met Leefbaar Ridderkerk vragen gesteld naar aanleiding van de zorgen die er zijn over de onzichtbare toename van huiselijk geweld door de coronamaatregelen. Die vragen worden nog beantwoord. Kan het college ons voor nu informeren welke extra maatregelen er zijn genomen om de signalen van kindermishandeling en huiselijk geweld op te halen en aan te pakken? Vraag drie: veel inwoners hebben te maken met een inkomensdaling. Het is belangrijk en goedkoper om schulden te voorkomen. Gemeenten doen daarom een stap extra om inkomenszekerheid te bieden. Bijvoorbeeld jongeren die hun baan zijn kwijtgeraakt, krijgen meteen als zij daar recht op hebben bijstand toegekend en hoeven geen maand meer te wachten. En ook aanvragen van zzp'ers worden versneld afgehandeld. Kan het college aangeven welke extra maatregelen er worden genomen om armoede en schulden aan te pakken, dan wel te voorkomen? Vraag vier: het welzijn van de inwoners vermindert door het wegvallen van sociale contacten en steun. Mantelzorg en familiebezoek staan onder druk. Dagbesteding en begeleiding zijn weggefallen. De buurtbus rijdt niet. Eenzaamheid neemt toe. Welke alternatieven en extra hulp en ondersteuning kan het college oudere inwoners en hun mantelzorgers bieden? En dan de laatste vraag, vraag vijf: veel inwoners gaan dit jaar niet op zomervakantie, of weten nog niet of dat mogelijk zal zijn. Grootschalige evenementen zijn afgelast. Wij kunnen ons daarom voorstellen dat er binnen de huidige regels alternatieve evenementen worden georganiseerd en dat het college daarover ook zelf actief nadenkt. Wij doen alvast de suggestie voor het organiseren van een drive-in bioscoop. Dat kan prima met anderhalve meter afstand. Inwoners vragen zich af wanneer De Fakkel weer open gaat voor recreatief gebruik. Wij zien graag dat Ridderkerkers bij aanvang voorrang krijgen. Hoe kijkt het college aan tegen deze ideeën en wat staat er op stapel? Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Rijsdijk. Dan geef ik nu weer het woord aan de burgemeester, mevrouw Attema.

Burgemeester Attema: Ja, de wijkteams. De deskundigheid van die wijkteams is op niveau, en ook in deze tijd is er aandacht voor het op peil houden van die deskundigheid. Verder zijn er zowel met de wijkteams als de lokale en regionaal gecontracteerde zorgaanbieders afspraken gemaakt over het leveren van zorg in tijden van coronacrisis. De inzet van het wijkteam wordt mede bepaald op basis van preventie. Hierover zijn duidelijke

afspraken. Over het beantwoorden van de vragen heb ik daarnet geloof ik al wat gezegd. Onze wijkteams hebben nauwe contacten met gezinnen waar ze bij betrokken zijn. Daarbij is specifiek aandacht voor de bij ons bekende slachtoffers van huiselijk geweld en kindermishandeling. De begeleiding is zoveel mogelijk op afstand. Daarbij is er ook nauw contact met betrokken zorgaanbieders en ook met Veilig Thuis. Verder biedt Veilig Thuis, en dat is wel belangrijk om hier ook onder de aandacht te brengen, de mogelijkheid om via Whatsapp huiselijk geweld of kindermishandeling te melden, omdat bellen in een huis vol met mensen niet altijd makkelijk is nu iedereen thuis werkt. Dus daar is echt specifiek een app op ontwikkeld. En Veilig Thuis voert hiervoor zelfstandig een mediacampagne, dat is ook belangrijk dat ze dat zelf doen. En daarnaast hebben wij deze mogelijkheid ook onder de aandacht. Vraag drie was een lange vraag die ik niet ga herhalen, maar het antwoord is als volgt: om onze inwoners te bewegen tot het indienen van een hulpvraag, benutten wij al onze kanalen, waaronder ook onze partners, om hen toch te bereiken. We onderzoeken de mogelijkheden op welke wijze wij de inwoner kunnen adviseren en helpen budgetteren rondom een gewijzigd inkomen als daar sprake van is. En we proberen op die manier echt alle zeilen bij te zetten voor wie dan ook in een schuldhulpverleningstraject terecht komt. Wij proberen dat voor te zijn. Daartoe benutten we alle signalen die ons bereiken. De maatregelen aan de poort zijn versoepeld. De verplichte zoektermijn van vier weken wordt bij een jongere die zelfstandig woont niet gehanteerd. En daarbij wordt veelal maatwerk geboden. Voor een jongere die nog thuis woont, of een partner heeft met inkomsten, wordt de verplichte zoektermijn wel gebruikt. Voor de poort wordt dit bij jongeren beoordeeld. Dat heet maatwerk. Ook starten wij na melding van de jongere direct de dienstverlening en wordt direct telefonisch contact door één van de klantmanagers werk. Cv, brief en vacatures worden besproken en ook kan men inschrijven op HalloWerk. En jongeren die willen studeren worden naar onze partner De Jonge Krijger verwezen. Vier. De Rijksoverheid heeft richtlijnen over mantelzorgondersteuning, huishoudelijke hulp, dagbesteding en opvang en hulpmiddelenzorg gepubliceerd, richtlijnen. Deze richtlijnen vormen samen de aanpak kwetsbare ouderen en hun mantelzorgers die thuis wonen bij verzwaring van problemen en crisissituaties. Het is een landelijke aanpak. Verder hebben we veelvuldig overleg met een aantal grote zorgaanbieders en de lokale welzijnsorganisaties welke opgaven er liggen en hoe we de cruciale zorg kunnen continueren, welke alternatieven er zijn en welke mogelijkheden we zien voor de toekomst. Daarnaast werken we samen met onze partners in de werkgroep aanpak eenzaamheid in Ridderkerk om eenzaamheid te verkleinen in onze gemeente. En dat heeft ook speciale aandacht van de portefeuillehouder welzijn Marten Japenga, die zich daar persoonlijk mee bezighoudt. Want ook het college ziet heel goed het belang van een dergelijke aanpak. Gelukkig, gelukkig zeg ik, gelukkig zijn er heel veel inwoners die zelf initiatieven ontplooien. Daar moeten we het uiteindelijk van hebben, dicht bij de mensen. Heel veel initiatieven om anderen te helpen en bij te staan. Wij zeggen dan: laat duizend bloemen bloeien. En die bloeien er ook echt. Vijf, over de vakantie en die ideeën. Vergunningsplichtige en/of meldingsplichtige evenementen zijn echt tot 1 september nog volstrekt verboden. Wat daarna gebeurt, Joost mag het weten, ik weet het nog niet. En ik zeg er nog maar een keer bij: samenscholingen, grote groepen van mensen, dat is de grootste bron van besmetting. Wees voorzichtig. We kunnen nu nog niet helemaal overzien wanneer De Fakkeltje weer open kan voor recreatief gebruik, maar je kan er al wel banen zwemmen. En ook daar is niet te verwachten dat binnenkort grote groepen mensen (niet verstaanbaar). Maar niet alles is onmogelijk. Facet zet combinatiefunctionarissen en jongerenwerkers in en organiseert elke zomervakantie activiteiten voor de jeugd onder de naam Summer Events. U heeft daar vast weleens wat van gehoord. Dat gebeurt ook dit jaar weer. En aan sportaanbieders wordt gevraagd of ze hier ook aan mee willen doen. Sport is zo belangrijk voor de jonge mensen die aan het opgroeien zijn. Facet is in gesprek met de SER om te kijken of er wijkniveau Jeugdlandachtige activiteiten georganiseerd kunnen. En bij het opstellen van het zomerprogramma wordt rekening gehouden met de op dat moment geldende coronarichtlijnen. Maar ik voorspel u: evenementen zullen voorlopig niet plaatsvinden, zeker niet evenementen waar veel mensen tegelijkertijd aan zullen deelnemen. Dat was het, dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel, burgemeester. De heer Rijsdijk, u heeft nog een kleine gelegenheid om eventueel nog een aanvullende vraag te stellen of een opmerking te plaatsen, binnen de beschikbare tijd.

De heer Rijsdijk: Dank u wel, voorzitter. Dan heb ik nog één aanvullende vraag. Nog even over de wijkteams, wij hebben wel signalen gekregen dat er best wel een behoorlijke wachtlijst is bij de wijkteams. Kan de burgemeester daar nog iets over zeggen? Dank u wel.

De voorzitter: Mevrouw Attema.

Burgemeester Attema: Nee, daar kan ik u geen inzicht in verschaffen. Die informatie heb ik gewoon niet paraat. Maar ik kan het wel voor u navragen in hoeverre er sprake is van een wachtlijst bij de wijkteams. Wel weet ik zeker dat coronagerelateerde problematiek zoals door uzelf geschilderd, in de zin van huiselijk geweld, kindermishandeling, eenzaamheid, zelfredzaamheid, eerder voorrang hebben op dit moment. Ik heb geen inzage in de wachtlijst, maar ik kan het wel voor u navragen.

De voorzitter: Dank u wel, burgemeester. Dan noteren wij die. En dan gaan wij verder met de heer Overheid van het CDA. De heer Overheid, gaat uw gang.

De heer Overheid: Ja, dank u wel, voorzitter. Hoe snel een maatschappij kan veranderen, is wel gebleken in de afgelopen maanden. We leven in lastige tijden. Ouderen worden afgesloten van hun dierbaren, ouders worstelen met thuiswerken, terwijl ze ook nog lesgeven aan hun kinderen en iedere dag gaan er ook nog mensen op weg naar hun werk, ziekenhuis, kinderopvang, supermarkt, om ons land draaiende te houden. Het positieve aan deze situatie is dat we overal initiatieven zien ontstaan en mensen elkaar massaal helpen. Hieruit blijkt ook wel dat we het met elkaar moeten doen. We zien en voelen een warmere samenleving, een samenleving waarin we niemand in de steek laten. Dat is ook de samenleving die we met elkaar moeten vasthouden, ook als we deze crisis hebben doorstaan. In zware tijden komt het beste in mensen naar boven. We willen dan graag het goede doen, maar weten niet altijd wat het goede is. Dat geldt natuurlijk zeker voor de burgemeester en wethouders van Ridderkerk, maar ook voor ons als gemeenteraad van Ridderkerk. Het is goed om te zien dat er al veel ondersteunende maatregelen door het college van Ridderkerk zijn genomen. En het is goed dat we vanavond deze openbare commissievergadering hebben, zodat we elkaar kunnen bijpraten over de huidige situatie en dat we van hieruit vervolgstappen kunnen zetten, met als doel om met zijn allen door deze lastige periode heen te komen. Als CDA-fractie hebben we nog de volgende vijf vragen aan het college. Ten eerste: we zijn als Nederland goed op weg om de gevolgen van het COVID-19-uitbraak te beteugelen. De cijfers laten het weer toe om de teugel iets te laten vieren en langzaam worden er weer activiteiten opgestart. Allemaal goed nieuws, maar het is een kwestie van tijd tot de volgende uitbraak. De afgelopen tijd is er veel ervaring opgedaan in hoe om te gaan met een uitbraak van COVID-19. Wat zou het college nu anders doen om een uitbraak van COVID-19 te bestrijden en de Ridderkerkers van voldoende informatie te voorzien? Vraag twee: het wegvallen van naasten is altijd een trieste zaak. In zo'n periode is het fijn om steun van familie, kennissen en bekenden te voelen. De afgelopen maanden is dat door de coronamaatregelen niet mogelijk geweest. Welk beleid heeft de gemeente gehanteerd bij begrafenissen dan wel crematies sinds het uitbreken van de coronacrisis en is onderdeel van dit beleid om te faciliteren als nabestaanden in de toekomst nog een herdenking willen organiseren? Vraag drie: langzaam worden de regels verruimd, met als doel om weer in een redelijk normaal patroon te komen. Nog een kleine twee maanden, en dan staat de vakantieperiode weer voor de deur. Veel gezinnen hebben geen vakantie gepland en de activiteiten die vanuit de gemeente Ridderkerk altijd worden ondersteund, zoals 3x2, Jeugdland en Tentweek zullen nu niet of op een andere manier gaan plaatsvinden. De verwachting is dat meer kinderen thuis zullen zijn en in Ridderkerk op zoek gaan naar leuke activiteiten. Hoe gaat de gemeente Ridderkerk om met deze

situatie en wordt er nog extra ondersteuning verleend aan organisaties die activiteiten willen opzetten? De burgemeester heeft er net in de vorige beantwoording al iets over gezegd, maar misschien dat ze nog iets meer kan zeggen. Vraag vier: door de verruiming van de regels zien we het ook drukker worden op straat en bij de winkels. Iedere ondernemer neemt nu maatregelen om zijn of haar winkel veilig toegankelijk te maken met inachtneming van de regels voor de anderhalvemetersamenleving. Niet op alle plekken is dat makkelijk te organiseren, denk bijvoorbeeld aan het gebied rond de Versmarkt, meerdere winkels met ook nog een doorgaande route. Een eenduidig beleid over hoe om te gaan met deze regels, is er niet, bijvoorbeeld een duidelijke looproute door het winkelcentrum. Wat voor actie gaat de gemeente hierop ondernemen, zodat we overall een herkenbaar en eenduidig beleid hebben? En als laatste, de vijfde vraag: door het coronavirus is de prioriteit qua verwerking van opdrachten binnen de gemeente anders geworden. Zo is de nadruk terecht komen te liggen op de aanvragen van financiële ondersteuning, maar zijn andere opdrachten vertraagd. Door de maatregelen zullen bijvoorbeeld de nieuwe aanvragen Wmo vertraging hebben opgelopen. Welke opdrachten dan wel activiteiten hebben nu een achterstand opgelopen, en is er een planning gemaakt hoe deze achterstand kan worden ingelopen? Dat waren de vragen.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Overheid. Dan geef ik het woord aan burgemeester mevrouw Attema.

Burgemeester Attema: Ja. Vraag één, antwoord op. Gelukkig, gelukkig is er ruimte voor versoepelingen. Ik zeg het er iedere keer weer bij, de crisis is nog niet voorbij, al ware het alleen al dat er nog steeds sprake is van GRIP 4. En het is een spannende tijd, waarin we maar moeten zien welk effect de versoepelingen hebben op de cijfers over besmettingen en ziekenhuisopnames en de belasting van de zorg. U vraagt om een reflectie op wat we tot nu toe hebben gedaan in Ridderkerk, wat we in de toekomst anders zouden doen om deze crisis te beheersen. En dat is een terechte vraag. En ik kan u wel verklappen dat we die ook steeds aan onszelf stellen. Opgedane ervaringen gebruiken we nu al om voortdurend bij te sturen. Dat is voor de korte termijn. Maar ook nu is het belangrijk om verantwoordelijkheden te laten waar ze horen, in die drietrapsraket, bij het Rijk, bij de regio en bij de gemeente. Het is een crisis van ongekeerde omvang. En dat vraagt om goede reflectie en evaluatie later, en dat is ook gebruikelijk. Nu zitten we er nog middenin. En bij crisis geldt, zoals gezegd: verantwoording achteraf. Hoe om te gaan met begrafenissen en crematies, dat is uitdrukkelijk geregeld in de landelijke regelgeving en neergelegd in noodverordeningen. Daar is ook geen onduidelijkheid over. We hebben wel versneld geregeld dat de plechtigheden in de aula van onze begraafplaats via livestream te volgen is, en dat voorziet wel in een groot goed. En als nabestaanden in de toekomst nog een herdenking willen organiseren, zullen we alles in het werk stellen om dat mogelijk te maken. En her en der hebben we dat ook al afgesproken. Nog maar een keer over leuke activiteiten. Daar is in de regel een vergunning voor nodig, en (niet verstaanbaar). U heeft gelijk, ik heb er al het een en ander over gezegd. Summer Events wordt georganiseerd, we proberen sportaanbieders daarbij te betrekken en Facet is in gesprek met de SER van Jeugdlandachtige activiteiten. Dus we proberen echt voor de jeugd mooie zomerprogramma's op te stellen, zodat zij op een gezonde manier hun energie kwijt kunnen en zichzelf kunnen ontwikkelen. Over maatregelen in het openbaar gebied. Nou, daar zitten we nu eigenlijk ook nog wel middenin en we zoeken volop samenwerking met de partners, want dat is ook belangrijk. En over het algemeen is het eigenlijk wel goed mogelijk om die anderhalve meter te handhaven. Dus de BOA's lopen alle dagen van de week op straat om te helpen die anderhalve meter zo goed mogelijk na te leven. Eigenlijk levert dat in Ridderkerk niet zoveel problemen op. En in de winkels, zoals gezegd, zijn de ondernemers zelf verantwoordelijk. En we zien ook dat iedereen die verantwoordelijkheid heel goed oppakt. En op de markt is het zodanig goed geregeld dat de weekmarkt beperkt zelfs kon doorgaan. Alleen, er waren, dat weet u ook, heel veel markten gewoon gesloten. Die van ons kon beperkt doorgaan, omdat het daar goed geregeld was, die anderhalve meter. Nu is het ook weer mogelijk dat ook non-food op de markt staat, zolang die anderhalve meter maar gehandhaafd wordt. Dus dat is het

goede nieuws, de markt kan bijna in zijn oude stijl verder gaan, ook nu non-food. Ja, natuurlijk hebben wij als organisatie ook wel weet van de coronacrisis, iedereen die thuis werkt en daar vaak ook nog zijn eigen kinderopvang is, ik heb u daar al iets over verteld. Maar de algemene samenvatting is toch wel onze indruk dat over het algemeen alles goed verloopt. En we raken zoetjesaan gewend aan dit soort ontmoetingen via het beeldscherm. En er zijn dagen dat ik echt rode oortjes heb van de hele dag aan de telefoon zitten, en ik ben niet de enige. Dat geldt eigenlijk voor de hele organisatie. Eigenlijk ben ik nu aan het waarschuwen, omdat de werktijden eigenlijk, nou ja, ongezien zijn het geen Arbo-werktijden meer, is het Arbo-onverantwoord. Het is van 's morgens vroeg tot 's avonds laat dat de telefoon doorgaat, de mails doorgaan, de apps doorgaan. En eigenlijk moeten we daar opnieuw goede afspraken met elkaar over maken. Zelfs als je thuis werkt, moet het ook nog Arbo verantwoord zijn. Dus we werken aan wat strengere afspraken daarover voor onszelf, want wij zijn het vaak ook zelf als bestuurders die een beroep doen op onze medewerkers, maar ook voor de medewerkers onder ons. Soms is het ... we proberen creatief te zijn, bijvoorbeeld ook met telefonische gesprekken en via digitaal en met de telefoon valt er heel veel wel en ook snel op te lossen. En waar nodig zetten we extra capaciteit in of schuiven we met personeel. En dan moet u zich voorstellen dat dat opgaat bij ons Klant Contact Centrum, die alle vragen moeten beantwoorden, waar het soms heel druk is, en ook bij de aanvragen bijvoorbeeld van die Tozo-uitkeringen. Ook bij de Wmo-aanvragen zijn we creatief te werk gegaan. We indiceren heel veel telefonisch. En woningaanpassingen, dat is best ingewikkeld. Je kunt niet zomaar bij iedereen thuis komen, dat moet je ook niet doen, maar daar is een systeemje voor ontwikkeld via fotografie. Tegenwoordig hebben de meeste mensen een mobiele telefoon waar je schitterende foto's mee kan maken, en zo kan ook heel veel opgelost worden. Iedereen is echt creatief en we proberen dat zo goed mogelijk en zo snel mogelijk aan te passen. Dat is ongeveer wat ik wilde vertellen.

De voorzitter: Dank u wel. En ook voor de heer Overheid geldt dat de inleiding met de vragen en de antwoorden meer dan de beschikbare negen minuten hebben gekost, dat er voor u helaas geen tijd meer is om nog een aanvullende vraag of een opmerking te plaatsen, en dat wij doorgaan naar mevrouw Kayadoe van Leefbaar Ridderkerk. Mevrouw Kayadoe, aan u het woord.

Mevrouw Kayadoe: Dank u wel, voorzitter. Het is een onzekere tijd. De impact van het coronavirus is groot. Alle genomen maatregelen, de versoepelingen die voorzichtig worden doorgevoerd, dat maakt dat het voor iedereen een moeilijke tijd is. Onzekerheid qua gezondheid, onzekerheid qua inkomsten, het wel of niet voort kunnen bestaan van bedrijven. Juist nu in deze tijd is de positie van de gemeente een belangrijke. Als gemeentelijk instituut ben je er voor inwoners. Zichtbaarheid, transparantie en vooral benaderbaar en bereikbaar zijn, is wat Leefbaar Ridderkerk betreft de belangrijkste pijlers om goed door deze crisis haar ondersteunende rol voor de samenleving uit te kunnen voeren. Ook heeft een ieder zijn of haar eigen verantwoordelijkheid te dragen en zeker te nemen. Leefbaar Ridderkerk heeft de volgende vragen. Het college heeft eind april besloten de eigenaar van Burgerzaken aan het Koningsplein de rekening voor de huur kwijt te schelden voor het tijdvak 16 maart tot 1 juni. Dit betreft het Grandcafé. Wij realiseren ons dat het eigenaarschap van het pand bij de gemeente ligt. Veel horecaondernemers huren van een andere instantie. In de ogen van Leefbaar Ridderkerk is er sprake van rechtsongelijkheid en concurrentievervalsing. Aan de hand hiervan hebben wij de volgende vraag: is het college voornemens deze rechtsongelijkheid en concurrentievervalsing op enige wijze te compenseren? Als tweede vraag hebben we: als raad zijn we geïnformeerd dat er tijdelijk een extra kracht wordt ingehuurd voor het ledigen van de gele prullenbakken. Niet alleen prullenbakken puilen uit, maar ook de naastplaatsingen en zwerfafval nemen zienderogen toe. Natuurlijk is Leefbaar Ridderkerk er zich van bewust dat dit ook met name een mentaliteitsprobleem is. Welke acties, naast inhuur extra kracht, worden er ingezet om de verrommeling in de buitenruimte een halt toe te roepen? De volgende vraag: in deze onzekere tijd krijgt Leefbaar Ridderkerk veel signalen dat de zichtbaarheid

van het college te wensen overlaat. Natuurlijk zijn er digitale boodschappen via de diverse mediakanalen verzonden. Vanuit omliggende gemeenten zijn er voorbeelden dat men creatief weet om te gaan om de bereikbaarheid, benaderbaarheid te vergroten. Het blijft wikken en wegen om de adviezen van het RIVM in acht te nemen, een goede tussenweg te vinden. Voor de gemeente is dan een zichtbare rol gewenst in deze onzekere tijd, bij het opstellen van onder andere protocollen met betrekking tot de herstart scholen en sportverenigingen. Is het volledige college voornemens om de zichtbaarheid, bereikbaarheid en benaderbaarheid te vergroten? En de laatste vraag: de cijfers, statistieken met betrekking tot het aantal besmettingen Ridderkerk coronavirus laat nog geen daling van het aantal besmettingen zien. Volgens de GGD Rotterdam-Rijnmond klopt het inderdaad. Ze zijn voornemens hier onderzoek naar te doen. En onze vraag is dan ook: gezien de maatschappelijke onrust die er aan het ontstaan is, is er een mogelijkheid dat het college hier aandacht besteedt in alle mediakanalen, en aan te dringen bij de GGD dat er alsnog onderzoek gedaan gaat worden?

De voorzitter: Dank u wel, mevrouw Kayadoe. Dan is het woord aan burgemeester mevrouw Attema.

Burgemeester Attema: Ja, dank u wel. Ja, waar zal ik eens beginnen hè. Van rechtsongelijkheid en concurrentievervalsing is uiteraard geen sprake. Wel van het nemen van maatschappelijke verantwoordelijkheid van de gemeente als verhuurder. En eigenlijk willen wij alle andere verhuurders ook oproepen om ons voorbeeld daarin te volgen. En wij zijn niet de enige. Het is ook de minister die dat gedaan heeft. We helpen mensen en bedrijven overeind blijven, dwars door deze coronastorm. Er is geen sprake van rechtsongelijkheid en concurrentievervalsing. Wij roepen andere verhuurders op ons voorbeeld te volgen. Op zwerfvuil zetten we ook extra in. Dat gebeurt door onze eigen mensen. In een crisissituatie, ik heb het al gezegd, ik zeg het nog een keer, is het van enorm belang dat de communicatie helder, ondubbelzinnig en eenduidig plaatsvindt. In deze coronacrisis zijn alle ogen in de eerste plaats gericht op onze minister-president en zijn ministers. Zij bepalen de richtlijnen, voorschriften, handelingsperspectieven en eerder zette ik al uiteen dat vervolgens de veiligheidsregio het Rijksbeleid vertaalt in noodverordeningen en aanwijzingen. Daar ligt, omdat het een GRIP-4-situatie is, ook in de eerste plaats de verantwoordelijkheid voor de uitvoering en aanvraag. In de derde plaats is er een rol voor de gemeente. Lokaal zien we wel hoe maatregelen uitpakken en welke aanpassingen. Het klopt dat u vooral mij hebt gezien bij het optreden in de lokale media. Dat is een bewuste keuze. Daardoor is het voor iedereen duidelijk waar de verantwoordelijkheid op lokaal niveau ligt voor deze crisisbeheersing. Ik zeg het voor de zoveelste keer: de crisis is nog niet voorbij, we zitten er nog middenin. Het virus is nog onder ons, laat dat vooral heel duidelijk zijn. Tegelijkertijd heeft het kabinet toch ruimte gezien voor versoepeling. Laten we dat ook niet vergeten, ook het gewone werk moet gewoon doorgaan. Daarom ontstaat er ook ruimte om ons college als geheel weer zichtbaar (niet verstaanbaar). Daar gaan we ook aan werken. En ondertussen mag u wel van mij aannemen dat alle leden van het college de afgelopen maanden volop hebben meegewerkt en meegedacht over het omgaan met deze crisis en het zoeken naar mogelijkheden om onze samenleving te ondersteunen met lokale maatregelen en de brandzaken die ik daarnet in mijn eigen termijn al heb genoemd. Volop zijn er contacten met maatschappelijke instellingen voor de portefeuillehouders, maar daar heb ik u ook al van verteld. Ridderkerk ligt onder het gemiddelde van besmettingen en dodelijke slachtoffers, ligt onder het gemiddelde. Alleen de gemeenten waar een hoger aantal nieuwe besmettingen dan gemiddeld wordt geconstateerd, wordt geanalyseerd door een arts van het team infectieziekten van de GGD. Nog een keer: Ridderkerk ligt onder dat landelijke gemiddelde en behoeft om die reden geen nadere analyse. En bovendien, de capaciteit van de GGD kunnen we werkelijk wel voor andere werkzaamheden gebruiken, bijvoorbeeld nu voor het inrichten van voldoende testcapaciteit, zodat een ieder die dat wil, kan worden getest. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel, burgemeester. Mevrouw Kayadoe, heeft u nog een aanvullende vraag of opmerking wellicht?

Mevrouw Kayadoe: Geen aanvullende vraag, ik ben wel heel erg dankbaar voor het uitgebreide antwoord op de laatste vraag. Dank u wel.

De voorzitter: Dan gaan wij door met mevrouw De Wolff van de ChristenUnie. Mevrouw De Wolff, aan u het woord.

Mevrouw De Wolff-ter Beek: Dank u wel, voorzitter. #DASLIEF, het is een campagne, gelanceerd door SIRE om alle corona-initiatieven te steunen, een campagne om saamhorigheid zichtbaar te maken, te laten groeien. Een campagne die past bij de ChristenUnie. In nare tijden zoals deze kiezen we ervoor om te focussen op het goede, omdat we geloven dat wat aandacht krijgt, groeit. Dus dank aan al die ambtenaren die zo hard werkten om ondernemers te helpen. Dank aan mensen van Facet, van wijkteams, die zoeken naar nieuwe mogelijkheden om te blijven helpen. Dank aan politie, BOA's, die helpen om veiligheid te bewaren. Dank aan alle zorgprofessionals in Ridderkerk. Dank aan alle vrijwilligers. Dank aan de wethouders, die kijken wat er in Ridderkerk nodig is in een tijd als deze. En dank aan de burgemeester, die samen met de burgemeesters uit de regio verantwoordelijk is om deze crisis te leiden. Dank aan ieder die zich inzet om Ridderkerk draaiende te houden. #DASLIEF Gaat dan alles goed en alles snel genoeg? Vast niet. In een crisis als deze is dat echt een utopie. En het is goed wanneer we vanavond kritisch kijken welke stappen we in Ridderkerk kunnen en moeten nemen. Goed dat deze commissievergadering daarvoor is. Maar wat ons betreft graag vanuit een waarderend perspectief. Daar kom je echt verder mee. Vanuit dat perspectief hebben we vijf vragen. Veel daarvan is eigenlijk al beantwoord, en ik zal proberen om het niet te herhalen. Als gemeente heb je een voorbeeldfunctie en sta je aan het begin van een keten. In hoeverre lukt het de gemeente om ook in deze tijd een coulante opdrachtgever te zijn? Denk bijvoorbeeld aan reeds geplande opdrachten ook daadwerkelijk te laten uitvoeren, facturen op tijd betalen, maar ook het feit dat organisaties die subsidie ontvangen, in deze periode misschien niet kunnen voldoen aan de afgesproken prestaties. Twee, het is al meer malen genoemd, veel ondernemers hebben het zwaar. Goed om hiervoor al te horen dat daar veel ondersteuning voor is. Kunt u misschien iets zeggen over de werkgelegenheid in Ridderkerk? Is u bekend of er werkgevers echt al op omvallen staan? Drie, de ChristenUnie heeft preventie hoog in het vaandel. Niet besmet worden en zo het virus uitdoven, is de uitdaging de komende periode. De anderhalvemetersamenleving is één van de interventies die daarbij helpen. Goed om te horen dat de gemeente meedenkt, dat er al veel acties zijn. En tegelijkertijd hebben we dan nog wel de vraag van kunnen buurtpreventie en jongerenwerk hier misschien in ondersteunen? Vier, in deze dagen is de eenzaamheid onder de groep kwetsbare Ridderkerkers waarschijnlijk aan het toenemen, we hebben dat al gehoord. We horen de acties en inzet van vrijwilligers daarin, mooi. Wordt er ook verkend hoe vrijwilligers hierin ondersteund kunnen worden, zodat zij ook kunnen blijven doen waar zij goed in zijn? Vijf, kwetsbare groepen worden dubbel geraakt in deze tijd. We denken daarbij ook aan kinderen, jongeren die thuis geen hulp krijgen bij het leren. Mogelijk ontstaan daar leerachterstanden. Heeft de gemeente overlegd met het onderwijs over bijvoorbeeld het inzetten van zomerscholen? En is het een idee om scholen daarin bij te staan? Dank u wel.

De voorzitter: Dan is het woord aan burgemeester mevrouw Attema.

Burgemeester Attema: Daar ben ik weer. Wij hebben met onze maatschappelijke partners verschillende afspraken, u refereert eraan. Via inkoopcontracten of overeenkomsten via subsidieafspraken of op andere manieren. En bij veel partijen is het roeien met de riemen die men heeft. Voorbeelden hiervan zijn huisbezoeken die telefonische gesprekken worden, dat is één. Diensten die vervallen of worden beperkt,

kinderopvang wordt alleen aangeboden voor cruciale beroepen, allemaal dat soort dingen, die ook ingrijpend zijn in de samenleving en die ook wat betekent voor de afspraken die wij met elkaar hebben. Wij hebben veel respect voor de creativiteit en flexibiliteit die wij zien bij onze partnerorganisaties. En ook in deze tijd blijkt er veel meer te kunnen dan vooraf voor mogelijk werd gehouden. Veel organisaties werken samen en helpen elkaar daar waar het kan, en daar hebben wij veel waardering voor. En wij hebben met elkaar afgesproken om met coulance om te gaan met de door u geschilderde problematiek en van het misschien niet kunnen voldoen aan de afgesproken prestaties. Binnenkort bespreken we daarover een voorstel in het college, en dan wordt dat vanzelf zo'n brandzaak waar we u dan weer onmiddellijk over informeren. Maar we gaan dat met veel coulance bekijken en we hebben bewondering voor de creativiteit waarmee men, de instellingen, tot oplossingen komt. Op lokaal niveau is er voor gekozen om financiële ruimte te creëren bij ondernemers door de betalingstermijn van de belastingaanslag uit te stellen en de precariobelasting voor dit jaar geheel niet te heffen. Daarnaast is het ook aan de gemeente om met de ondernemers te onderzoeken op welke wijze zij weer kunnen heropenen, met inachtneming van de landelijke regels. Dat vereist maatwerk, waarbij de gemeente met raad en daad ondernemers wil bijstaan. Gelukkig hebben zowel de portefeuillehouder als de bijbehorende functionarissen volop contacten die daarvoor nodig zijn. Er wordt een beroep gedaan op de diverse uitkeringen en overbruggingen, dus iedereen probeert alle zeilen bij te zetten om te voorkomen dat er bedrijven omvallen. Er is ons alles aan gelegen om dat te voorkomen. Wij doen als landelijke, regionale en lokale overheid in ieder geval een beroep op ieders individuele verantwoordelijkheid. Of, zoals de minister-president zegt, ik herhaal het graag: alleen met zijn zeventien miljoenen krijgen we dat virus eronder. Ik hoop dat u dat ook iedere keer weer wilt herhalen, want het is ook echt waar. Maar we moeten wel, of we moeten juist niet, de schijn willen wekken dat we als overheid en ook als lokale overheid, als gemeente, dat wel eens even zullen regelen. Dat is niet zo. Alleen als iedereen de regels met betrekking tot bijvoorbeeld hygiëne en afstand in acht neemt, en vooral samenscholingen en drukte mijdt, kan onze inzet slagen. En ik zeg het dus met nadruk nog een keer: dat is ieders eigen verantwoordelijkheid. Iedereen is in de eerste plaats zelf verantwoordelijk. En dan wordt het ook nog ondersteund door BOA's, door de inwoners onderling, de politie, inderdaad buurtpreventie en ook jongeren. Ik geloof dat ik het al gezegd heb, maar ik zeg het graag nog een keer: de Rijksoverheid heeft richtlijnen over mantelzorgondersteuning en huishoudelijke hulp en dagbesteding, en hulpmiddelen gepubliceerd. Landelijke richtlijn, de aanpak kwetsbare ouderen en hun mantelzorgers. Ik heb het zojuist ook al een keer. En wij volgen ook die richtlijn en we maken iedereen daarop attent. We hebben veelvuldig overleg met de grote zorgaanbieders en de lokale welzijnsorganisaties over welke opgaven er liggen. We werken volop samen met onze partners in de werkgroep aanpak eenzaamheid in Ridderkerk, ik heb die eerder al genoemd. En wat we niet mogen vergeten, is het fantastische initiatief van Facet, samen met Karaat, om partijen bij elkaar te brengen, hulpvragers en hulpverleners, het gaat over vrijwilligers, en ook wil ik u niet onthouden de fantastische samenwerking van de kerken onderling, die heel veel vrijwilligers op de been brengen en ook in contact brengen met de mensen die die hulp zo hard nodig hebben. Het zijn fantastische initiatieven. Dat zijn die duizend bloemen die moeten bloeien. Wij hebben korte lijnen, dat zult u wel kunnen begrijpen, vooral in tijden van crisis, korte lijnen met onze maatschappelijke partners. We zijn van elkaar afhankelijk, en alleen samen kunnen we dit monster tackelen. En gezamenlijk kijken wij hoe we het beste vorm kunnen geven aan richtlijnen, aan een versoepeling ook van de maatregelen. Ik zei al: dat is best ingewikkeld. Veel organisaties zijn enorm creatief in het vinden van nieuwe, passende oplossingen. En zo proberen wij gezamenlijk te voorkomen dat de problemen groter worden. En die partners zijn de scholen, de zorgaanbieders, Facet, kinderopvang, thuisorganisaties, de kerken, noem maar op. Dat was het.

De voorzitter: Mevrouw De Wolff, voor u resteert nog twintig seconden als u nog een opmerking wil maken of een vraag wil stellen.

Mevrouw De Wolff-ter Beek: Heel kort. De zomerscholen, is er u al iets bekend en is er overleg geweest met scholen over mogelijke zomerscholen om leerachterstanden te vermijden?

De voorzitter: Mevrouw Attema.

Burgemeester Attema: Ja, dat is een korte vraag, maar daar is geen kort antwoord op. Maar dan zeg ik er maar weer bij: laat verantwoordelijkheden daar waar ze horen. Dit is een verantwoordelijkheid van de scholen. Als wij eraan kunnen bijdragen met onze creatieve inbreng, zullen we dat zeker doen. Ik heb nog geen plan gezien.

De voorzitter: Gaan wij verder met de vragen van de VVD, voor de heer Piena. Aan u het woord.

De heer Piena: Dank u wel, voorzitter. De VVD Ridderkerk vond het een groot gemis om in de eerste weken van de coronacrisis niet te kunnen hebben vergaderen. Wij zijn dan ook blij met de vergadering van vanavond. Er gelden weliswaar beperkingen, maar het is een goede en mooie opstap naar de volgende keren. Voor een goed democratisch proces hopen wij op niet al te lange termijn weer het debat in de raadzaal aan te kunnen gaan en te zorgen voor goede inspraakruimte voor de inwoners van Ridderkerk. Wij maken graag gebruik van de gelegenheid om vragen te stellen met betrekking tot de gevolgen van de coronamaatregelen voor Ridderkerk. We hebben nog vier van onze vijf vragen over. Net zoals in een reguliere commissievergadering, fysiek, is de SGP in dit geval ons voor geweest met de vraag over de basisscholen, dus die vraag zullen wij niet stellen. De vragen. In Barendrecht is in een vergadering op 14 april jongstleden aangegeven dat er voldoende menskracht binnen de BAR-organisatie aanwezig was en er geen signalen waren dat het werktempo niet was vol te houden. Raadsleden uit Barendrecht en Albrandswaard hebben recentelijk nog aangegeven dat zij hun vragen binnen de daarvoor afgesproken termijnen beantwoord krijgen. Vanuit diezelfde BAR-organisatie worden standaard vertragsberichten gestuurd voor de beantwoording van de zogenaamde Reglement van orde artikel 40-vragen uit Ridderkerk, vanwege de druk op de organisatie. Waarom wordt er binnen de BAR-organisatie verschillend omgegaan met vragen van raadsleden uit de verschillende gemeentes? De tweede vraag: in diverse berichten hebben we kunnen lezen dat veel scholieren onvindbaar zijn. Geldt dit ook voor de scholieren uit Ridderkerk? En zo ja, op welke wijze worden zij alsnog getraceerd? De derde vraag slaan wij over. De vierde vraag: Ridderkerk heeft tot minimaal 1 juni een extra buitengewoon opsporingsambtenaar, een zogenaamde BOA ingehuurd. Gaat er langer van deze BOA gebruikgemaakt worden, en zo ja, waarom is dat dan nodig? En de laatste vraag: van inwoners krijgen wij vaak de opmerking dat ze het opmerkelijk vinden dat ze in deze tijd, waarin extra handhaving op zijn plaats is, nauwelijks tot geen BOA's hebben gezien. Hoe valt dit te verklaren? Dat waren de vragen van de VVD. Dank u wel, voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Piena. Is het woord aan de burgemeester mevrouw Attema.

Burgemeester Attema: Ja, net als mijnheer Piena ben ik ook natuurlijk, dat heb ik nog helemaal niet eens gezegd, maar wel blij met deze openbare vergadering, want het is belangrijk om daar met elkaar aandacht aan te geven. We zullen wennen aan deze onnatuurlijke gang van zaken. Maar het is beter dit dan niks, zeg ik dan maar. Dus ik ben blij met deze happening. Bij ons kwamen heel veel artikel 40-vragen binnen van verschillende kanten, en ook nog zeer uitvoerig. We gaan die vragen ook beantwoorden, binnenkort. Ik heb het u net verteld. Wij konden niet binnen de termijn voldoende capaciteit vrijmaken, zo eenvoudig is dat. Wij vragen ook daarvoor begrip. Er wordt hard gewerkt, de mensen werken zich zes slagen in de rondte, allemaal ingewikkeld vanwege de coronacrisis. Er wordt aan gewerkt, ook aan de beantwoording van vragen, die buitengewoon uitvoerig en veelomvattend zijn. U moet zich ook realiseren dat wij met zijn allen, maar ook onze organisatie, zich een slag in de rondte hebben gewerkt om deze 55 vragen op tijd van voldoende

antwoorden te voorzien. Een beetje begrip is dacht ik wel op zijn plaats. Bij leerplicht in Ridderkerk zijn geen leerlingen gemeld omdat ze onvindbaar zouden zijn, geen leerlingen onvindbaar. Om de geplande versoepeling van maatregelen vanuit het Rijk goed te laten verlopen, is toezicht en handhaving van groot belang, vooral omdat versoepeling ook echt geen vereenvoudiging is. Eerder maakt het de zaken nog ingewikkelder. Dus op dit moment onderzoeken wij zelfs of wij voor langere periode versterkte inzet moeten hebben van BOA's. Dus we gaan niet afschalen, we gaan eerder opschalen. Daar zijn we nog over na aan het denken. Vooral ook omdat BOA's willen helpen, het gesprek willen aangaan, dingen willen uitleggen. Ja, voorzitter, via u, in de richting van mijnheer Piena, ik word daar toch wel bijna stil. Wij hebben onze rocket scientist erop losgelaten, het moet zijn dat we zoveel mogelijk thuis moeten blijven, dat is goed. Blijf zoveel mogelijk thuis. Ga een luchtje scheppen in je tuin en je zult geen enkele BOA aantreffen. Dat moet het antwoord zijn. Ik kan het ook niet anders verklaren. Onze BOA's zijn zeven dagen per week, verspreid over avond en dag overal op straat te vinden. Maar als je thuis zit, zie je ze niet, en dat is maar goed ook. Blijf vooral thuis. Dank u.

De voorzitter: Nou, is goed om te horen dat de burgemeester concludeert dat de VVD zich goed aan de regels houdt. Mijnheer Piena, heeft u nog aanvullende vragen of opmerkingen?

De heer Piena: Ja, graag voorzitter. En of de VVD zich allemaal netjes aan de regels houdt, ik hoop het wel, maar ik durf het niet te garanderen, want we zijn allemaal mensen, dus ongetwijfeld zullen wij ook onze fouten hebben en maken. Dank voor de beantwoording richting de burgemeester. Ik heb toch wel even nog een vraag. Ja, wij hebben absoluut begrip voor alle ambtenaren die keihard werken, zonder meer. Maar de vraag lag hem meer in het feit dat in onze collega-gemeentes, Barendrecht en Albrandswaard, ook RO 40-vragen, of zij noemen het daar wat anders, gesteld zijn, maar dat ze daar wel op een korte termijn werden beantwoord. En wij vroegen ons af waar dat verschil dan in zit tussen Ridderkerk en de andere twee gemeentes. Dank u wel, voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Piena. Mevrouw Attema, verschil tussen de diverse gemeentes in BAR-verband, kunt u daar nog op ingaan?

Burgemeester Attema: Ik neem even een klein aanloopje. Er waren tijden, voorzitter, dat er werd geschreeuwd om dat verschil. Daar gaan we namelijk zelf over. En u moet dus bij mij zijn met die vraag waarom die vragen niet beantwoord worden binnen de termijn. Dat heeft u gedaan en ik heb u beantwoord. Er is geen haar op mijn hoofd die erover peinst om het met u te hebben over hoe dat in Albrandswaard gaat. Dus u bent bij mij aan het goede adres en ik denk dat ik de vraag heb beantwoord.

De voorzitter: Dat denk ik ook. Nu zelfs twee keer, dus ik denk dat het dan goed is om door te gaan naar de volgende, en dat is de heer Ros van GroenLinks. Mijnheer Ros, aan u het woord.

De heer Ros: Dank u wel, voorzitter. GroenLinks wil zich uiteraard aansluiten bij alle mooie en bemoedigende woorden van de vorige sprekers. We zijn trots op alle Ridderkerkers in cruciale beroepen, maar ook alle Ridderkerkers die zich goed houden aan de maatregelen. Want deze crisis raakt ons allemaal. Naast de gezondheids crisis stevenen we met zijn allen keihard af op een economische crisis. De burgemeester lepelde al een eerste lijstje op van financiële maatregelen, zoals kwijtschelding huren, uitstel belastingen, precariobelasting opschorten, enzovoort. En helaas is het einde nog niet in zicht. Ook voor GroenLinks is het van belang dat de gemeenteraad, na meer dan een maand aandringen, weer in het openbaar vergadert. En GroenLinks merkt ook een ander verschil dat nog niet benoemd is, de lucht werd schoner. Je zag geen vliegtuigstrepen, je zag frisse lucht, het geluid werd gedempt, dus zelfs een crisis als dit heeft een voordeeltje.

Bij ons roept het een aantal vragen op. We hadden een uitgebreide vraag over eenzaamheid en ouderen, en daar bent u al een tweetal keren, bij de ChristenUnie en bij de PvdA op ingegaan, dus daar zal ik niets over zeggen. Een tweede is: wat is de reden dat er op 4 mei tijdens de Dodenherdenking geen krans is gelegd namens het gemeentebestuur bij het monument en bij de begraafplaats? In het begin van de crisis was er heel veel ophef over de enorme stroom afval bij het afvalverwerkingsstation. Is de situatie inmiddels weer genormaliseerd? Heeft de coronacrisis gevolgen voor de planning en/of de verhuizing van de bibliotheek naar het gemeentehuis? GroenLinks en de VVD Ridderkerk zien mogelijkheden de terrassen uit te breiden door tijdelijke ontheffing voor onder andere grote terrassen, nieuwe terraslocaties, mobiele barren, je kan er van alles bij bedenken. Bent u bereid deze ideeën met de ondernemers te bespreken en te toetsen op haalbaarheid bij het voorbereiden van de komende opening van de horeca op 1 juni? En nog een vraag: vanaf juni gaat de raad ook weer niet-coronagerelateerde onderwerpen behandelen. Diverse voorstellen waren natuurlijk al af. Wat de gevolgen zijn op lange termijn van deze crisis, is nu niet te zeggen. Is het college bereid bij onderwerpen waarbij het om nieuw beleid gaat en waarbij veel geld gevraagd wordt aan de raad een paragraaf of een opleggertje of iets toe te voegen waarom we deze investering juist nu moeten doen? En of er op dit moment al gevolgen bekend zijn daarvan. Dat waren mijn vragen. Dank u wel, voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Ros. Dan is het woord aan burgmeester mevrouw Attema.

Burgemeester Attema: Ik moet alle zeilen bijzetten om goed te registreren hoe het allemaal precies loopt, maar ik doe mijn best. De herdenking op 4 mei, het is ook mevrouw Van Nes-de Man van Burger op 1 die daar een vraag over had gesteld, dus dan pak ik die maar in één klap mee. U stelt hem als eerste omdat u eerst de beurt krijgt, maar daarom had ik hem. Uw vragen heb ik niet heel goed kunnen voorbereiden, mijnheer Ros, omdat ik ze voor deze vergadering nog niet gezien heb. Dat komt door weet ik veel wat allemaal, niet interessant, maar deze vraag heb ik dus wel voorbereid, omdat mevrouw Van Nes-de Man hem had gesteld. Ik vertel daarover het volgende. En dat komt best precies, want het is een belangrijk onderwerp. Herdenken, dat is iets wat je samen doet. Dat is iets wat je in saamhorigheid met elkaar doet. En in onze gemeente heb ik iedereen opgeroepen om die saamhorigheid te betonen door thuis bij de televisie of de radio deel te nemen aan de nationale herdenking, om samen, maar wel ieder in zijn eigen huis, te luisteren naar de toespraak van de koning, die prachtige toespraak van onze koning op de Dam, en die van anderen, ook even prachtig, in de Nieuwe Kerk. Wat was het een prachtige herdenking. En door in gedachten aanwezig te zijn bij die indrukwekkende kranslegging op die lege Dam. Ook kwamen er vragen uit de samenleving om wel kransen en bloemen te mogen leggen. Die vragen, die zijn afgewezen door mij om het gevaar van samenscholing geen kans te geven. Ik vond dat het dan echt niet past dat ik dan wel op zo'n begraafplaats een krans ga leggen, terwijl ik anderen, ook nabestaanden, het heb verboden. Ik vond dat echt niet kunnen en heb dus ook op mijn manier meegedaan, samen met mijn echtgenoot, thuis, de herdenking zoals die via de televisie tot ons kwam. Deze door deze bijzondere omstandigheden afgedwongen wijze van herdenken doet, en dat zeg ik met nadruk, doet echt niets af aan het diepe respect dat wij hebben, dat wij als gemeentebestuur hebben, voor onze slachtoffers. En gelukkig konden wij in dit jaar, dit is het jaar van de herdenking van 75 jaar vrijheid, al die mooie festiviteiten die we in petto hadden, gaan niet door, maar de herdenking van de slachtoffers van de Holocaust, die hebben we wel gedaan, op 27 januari. En dat was waardig, plechtig, mooi en ook heel verdrietig en ingrijpend. En daarmee liet Ridderkerk ook zien op welke wijze de slachtoffers van de Tweede Wereldoorlog in onze samenleving, hoe belangrijk het is dat we die herdenken. Daar mag ook geen twijfel over bestaan. Hoe we daar later mee omgaan, dat valt nog te bezien, maar ik vind ook dat er niks mis is met 76 jaar vrijheid, 76 jaar na de oorlog herdenken van de slachtoffers. Dat over 4 mei. Bij het afvalstation is het nog wel druk, maar het is wel binnen de perken. Die van Ridderkerk is niet dicht geweest, gaat ook niet dicht. We moeten wel erg houden in die anderhalve meter, want we leven in een anderhalvemetersamenleving,

maar het heeft niet tot onoplosbare problemen geleid. De coronacrisis heeft vooralsnog geen gevolgen voor de planning van de verhuizing van de bibliotheek. Ik zeg: vooralsnog. De terrasuitbreiding, we zitten middenin het overleg met de horeca. Want als we ook maar een kleine kans zien dat de horeca zich financieel kan herstellen, want wat is nou een samenleving zonder horeca? Dat willen we ook niet. Daar waar we kunnen, willen we helpen. Het moet wel verantwoord. Maar waar we ook maar kunnen helpen, gaan we helpen om die terrassen mooi te maken, uitgebreid te maken, verantwoord te houden. Dus we bieden onze hulp aan. We zitten al middenin de overleggen met de horeca. En als nou die zon gaat schijnen en die terrassen zitten verantwoord vol, zodat iedereen weer plezier heeft, wat zou dat een mooie tijd zijn. Daar kan ik me echt op verheugen. In de hoop ook dat ze het commercieel weer een beetje aan, dat is wel heel erg belangrijk. Ja, opleggertje. Ik heb er niet over nagedacht. Op uw laatste vraag, daar heb ik het antwoord niet op, daar ben ik ook niet (niet verstaanbaar).

De voorzitter: Mijnheer Ros, er is voor u nog een kleine minuut gelegenheid om eventueel nog een aanvullende vraag of opmerking, een vraag te stellen of een opmerking te plaatsen.

De heer Ros: Meer dan genoeg, voorzitter. Dank u wel voor het uitgebreide antwoord, burgemeester, vooral op 4 mei. Ik begrijp uw visie hierop ook, als u het zo bekijkt. En ja, er waren wat vragen in de samenleving, die ik ook weer begrijp. Uitbreiding terrassen, ja, echt fantastisch dat u daarmee bezig bent. Dat is heel fijn. De ondernemers hebben het zwaar. Ja, een allerlaatste opmerking is: ik kan me niet voorstellen dat we stukken die veel investering vergen en die net voor de crisis zeg maar on hold zijn gezet, dat we die helemaal zonder een letter corona erin, zeg maar dan in één keer door laten gaan. Dus dat was mijn idee. Het was verder niet heel belangrijk, maar ik denk wel richting onze achterbannen allemaal wel kunnen laten zien van nou, daarom moet dit dus wel doorgaan. Dat is mijn oproep aan het college.

De voorzitter: Burgemeester, heeft u nog behoefte om daarop te reageren, als afsluiting?

Burgemeester Attema: Nee, daar heb ik geen behoefte aan, nee.

De voorzitter: Dat is ook goed. Dan gaan wij door met mevrouw Van Nes-de Man van Burger op 1. Mevrouw Van Nes, aan u het woord.

Mevrouw Van Nes-de Man: Ja, dank u. Soms doet het microfoontje niet direct wat je wil. Ook Burger op 1 spreekt haar zorgen uit over deze crisis. We wensen een ieder die hierdoor getroffen is, direct of indirect, sterkte en dank aan een ieder die hiervoor inzet. Er is al veel over gezegd. Ook Burger op 1 heeft in de eerste week al aangegeven digitaal te willen vergaderen. En we zijn nu blij dat deze eerste digitale commissievergadering na ruim acht weken plaatsvindt. Op deze wijze kan ons raadswerk toch enigszins voortgang vinden. Enigszins, want de participatie met onze bewoners, die wij hoog in het vaandel hebben staan, is zo wel behoorlijk beperkt. Wat ons betreft bepaalt dat ook, deze digitale beperking, in deze periode grotendeels de raadsagenda. Voor nu willen wij graag het volgende weten. Kunnen de huisartsen en de wijkteams over voldoende beschermende kleding en materialen beschikken, zodat die in alle tijden hun werk kunnen doen, en dat er ook zeker waar het de thuiszorg betreft, geen uitval komt? En is hier een protocol voor? Wordt er gecommuniceerd in andere talen dan alleen het Nederlands om zo nagenoeg alle inwoners van Ridderkerk te bereiken met het coronanieuws en de coronaregels? En indien ja, hoe? Dan heb ik nog een aantal stapelende vragen. Ik had inderdaad ook de vraag over de herdenking op 4 mei staan, u refereerde daar terecht aan, dank u. Daar wil ik toch bij opmerken: wij hadden toch graag een prachtige toespraak van u gehoord, burgemeester, bij RTV Ridderkerk. Dat is geen vraag. Ik heb nog een stapelende vraag op de SGP, in het begin. De wethouder wonen heeft goed contact met Wooncompas, gaf u daar aan. Praat hij ook met

Wooncompas en de andere woningbouwverenigingen om de jaarlijkse huurverhoging niet door te voeren? Dat gebeurt op meer plekken in het land. En dan stapelend op de precario, dat is een mooie actie, die ook Burger op 1 van harte ondersteunt. Precario vervalt voor dit jaar, maar in de krant lezen we het bericht van het college over de kadernota, dat zij verwachten vijftigduizend euro op te halen door een reclamebelasting in te voeren. Hoe moeten we dat dan zien tegen het wegstrepen van de precario? Dan heb ik nog een vraag. Ik begrijp dat die stapelende vragen nu lastig en onverwacht zijn, op de huur van Burgerzaken, waar Leefbaar het over had, Leefbaar Ridderkerk. Praat u ook met andere verhuurders om te kijken of ook zij bereid zijn de ondernemers te hulp te schieten door hun huur tijdelijk te verlagen of wellicht ook kwijt te schelden? Dat waren onze vragen, dank u.

De voorzitter: Mevrouw Attema, aan u het woord.

Burgemeester Attema: Ja, nou, ik zal eens kijken, want het liep allemaal net een beetje anders dan dat ik op papier had voorbereid.

Mevrouw Van Nes-de Man: Dat heb je als je de één na laatste bent hè, dan is een beetje het gras voor je voeten weggemaaid.

Burgemeester Attema: Maakt niet uit, ik doe mijn best. Over die persoonlijke beschermingsmiddelen, PBM. Er is een tijd geweest dat die persoonlijke beschermingsmiddelen schaars waren. En men is daar dus ook heel zuinig op, en dat gebeurt allemaal onder toezicht van het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport. En er is een landelijk consortium hulpmiddelen ingericht, die gaat over de verdeling van de persoonlijke beschermingsmiddelen over heel Nederland. Dat is ook hun verantwoordelijkheid. Dat onttrekt zich voor het grootste gedeelte aan ons oog, maar ook aan onze verantwoordelijkheid. De huisartsen hebben in ieder geval aangegeven dat ze voldoende beschermende middelen hebben. En ik weet uit betrouwbare bron dat ook in die tijden van schaarste de veiligheidsregio alles in het werk heeft gesteld om zelf de hand te leggen op persoonlijke beschermingsmiddelen om hier in de regio uit te delen. Ondertussen is dat probleem zo goed als getackeld, laat ik mij vertellen, maar ik zeg het: het is niet onze verantwoordelijkheid en we hebben er ook niet alle zicht op. Wijkteams werken vooral op afstand door middel van bijvoorbeeld beeldbellen, appen, mailen, wat wij hier zo zitten te doen. En daar waar er echt contacten met de cliënten zijn, daar zijn inderdaad ook protocollen voor via de RIVM. En dat wordt ook altijd in overleg met de teamleider. Je kan bijvoorbeeld met cliënten ook een wandeling maken, dan los je ook al heel veel op, dan kan je toch goed persoonlijk contact hebben. En op dit moment zijn er voldoende persoonlijke beschermingsmiddelen beschikbaar, ook voor de wijkteams. Wordt er ook in andere talen gecommuniceerd? De Rijksoverheid en het Rode Kruis informeren anderstalig over corona. Bij ons, overigens, is er geen enkele vraag over dit. Het is dus wel mogelijk via de Rijksoverheid en het Rode Kruis als u anderen daarnaar wilt verwijzen. Wij kennen de vraag niet. Kennelijk staat er iets in de kadernota over de inkomsten van reclame. Ja, die discussie gaan we voeren als we de kadernota gaan bespreken. De huurverhoging en in hoeverre Wooncompas de huurverhoging doorvoert. Daar zijn, dat weet u, wettelijke voorzieningen voor waar ook Wooncompas aan moet voldoen. Wooncompas heeft ons verteld dat ze goed opletten als mensen in financiële problemen komen, om mensen tijdig te helpen. Daar waar wij het hebben over het kwijtschelden, opschorten van huur, dat doen we als eigenaar van een pand waar een horecaondernemer huist. Die oproep doen we ook aan alle andere verhuurders. En als we ze tegenkomen, en dat gebeurt met regelmaat, en dan hebben we het over wethouder Henk van Os, die doet vanzelfsprekend ook een oproep naar andere verhuurders, want we willen heel graag onze horeca in stand houden, want horeca is belangrijk voor de leefbaarheid in je gemeente. Daar is ons heel veel aan gelegen, maar ook via deze openbare omroep, zal ik maar even zeggen, doe ik ook een beroep op alle verhuurders:

help onze horeca, zodat ze overeind blijven in deze bittere, bittere, zware tijden die al heel lang duren. Dat was het.

De voorzitter: Mevrouw Van Nes, wilt u nog een aanvullende vraag stellen of nog wellicht een opmerking plaatsen? Als u dat wil, moet u wel de microfoon aan zetten, dan ...

Mevrouw Van Nes-de Man: Ik dacht dat ik hem niet uitgezet had. Dank u wel, voorzitter, graag. Nog even aanvullend op de huurverhogingen van Wooncompas en andere verhuurders, er is natuurlijk een jaarlijkse indexatie van een procent of twee, meen ik, en die wordt door een aantal woningbouwverenigingen nu niet opgelegd. En daar doelde ik op, toen ik zei van kan de wethouder misschien in gesprek gaan met Wooncompas, of misschien is het bij Wooncompas al zo, dat zij voor één jaar die indexatie achterwege laten. Dat was het, dank u. En dank u voor uw beantwoording.

De voorzitter: Mevrouw Attema, heeft u nog behoefte om op die laatste vraag, opmerking van mevrouw Van Nes te reageren?

Burgemeester Attema: Nou ja, het is de eigen verantwoordelijkheid van Wooncompas, en er zijn wettelijke regelingen voor, maar zij hebben op hun eigen website gepubliceerd dat ze een gematigd huurregime hanteren dit jaar, voor wat het waard is. Overigens is de portefeuillehouder altijd goed in gesprek met Wooncompas, ook over dit soort dingen.

De voorzitter: Oké, dank u wel. Dan is het woord nu aan mevrouw Fräser van D66. Mevrouw Fräser, gaat uw gang.

Mevrouw Fräser: Dank u wel, voorzitter. Gemeentebesturen hebben geworsteld, of worstelen nog steeds, met de vraag hoe de gemeenteraad haar kaderstellende en controlerende rol, ook onder deze moeilijke omstandigheden kan blijven invullen. De informatievoorziening aan de raad is hiervoor van fundamenteel belang. D66 ziet grote verschillen tussen de wijze waarop gemeenteraden in den lande worden geïnformeerd. Zo worden in Gouda dagelijks de notulen van het plaatselijke crisisteam vertrouwelijk gedeeld en in andere gemeenten worden fractievoorzitters zelfs twee keer per week in niet openbare vergaderingen geïnformeerd over de lokale situatie. Mijn vraag aan de burgemeester is daarom ook of u bereid bent de gemeenteraad in een commissievergadering, al dan niet openbaar, voor zolang dat nog van toepassing is, of van toegevoegde waarde is in de komende periode, eens in de twee weken te informeren over de lokale Ridderkerkse situatie? En dan heb ik het niet over schriftelijk, maar in een vergaderachtige vorm. Mijn tweede vraag gaat over de financiering van sport, maar ook van verenigingen. Veel verenigingen, ja, de gemeente heeft een belangrijke rol in de stimulering van het aanbod op het gebied van sport, cultuur en recreatie. Doordat veel verenigingen hun werkzaamheden voor een langere periode hebben gestaakt, of nog steeds hebben gestaakt, worden zij met grote financiële uitdagingen geconfronteerd. Inkomsten blijven uit, terwijl de kosten wel doorlopen. Dit is met name het geval voor sportverenigingen met bijvoorbeeld een eigen bar of een kantine, met inkomsten daaruit. De verwachting is dat veel gemeenten financieel zullen bijspringen om deze organisaties van de ondergang te redden. D66 vindt het van belang dat deze sociale infrastructuur ook voor de toekomst, ongeacht corona, behouden blijft. Mijn vraag is daarom ook: welke maatregelen heeft u genomen om verenigingen, zowel sport alsook cultuur, tegemoet te komen? En zijn er al signalen dat er verenigingen ernstig in problemen zijn gekomen? Mijn volgende vraag, voorzitter, gaat over, ja, ik sla één vraag over, gaat over sociale minima. Een crisis, daar refereerde ook al de Partij van de Arbeid aan, raakt de zwakkeren in de samenleving altijd het hardst. Hulporganisaties maken zich inderdaad grote zorgen over mogelijke oplopende armoede als gevolg van deze crisis. Het Nibud meldde eerder al dat een vijfde van de Nederlanders door de

coronacrisis een inkomensterugval ervaart. Het gaat dan vooral om jongeren, zelfstandigen en flexwerkers. Mijn vraag is: heeft u signalen dat dit in Ridderkerk ook het geval is, en hoe ernstig zijn deze signalen? En wat doet u nu al om de verwachte hogere toeloop voor schuldhulpverlening in goede banen te leiden? Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel, mevrouw Fräser. Dan is het woord aan u, burgemeester mevrouw Attema.

Burgemeester Attema: Ja, ook deze vragen bereikten mij op een heel laat tijdstip, dus ik heb mijn best gedaan om zo goed mogelijk voor te bereiden. Dat is niet overal gelukt, maar we zullen zien waar we komen. Ondertussen is er al heel veel informatie wel gedeeld, denk ik. En nou, nog een keer, ik ben blij met deze openbare commissievergadering. En ik maak u er wel op attent dat zoals we tot nu toe met vergaderingen digitaal dan wel fysiek zijn omgegaan, dat dat steeds in onderling overleg is geweest, met meer of minder succes, maar in ieder geval in het presidium. En ik ben er echt van overtuigd dat de informatie die ik met u te delen heb, ook gedeeld wordt. We hebben daar onze kanalen voor opengesteld, ik heb u dat allemaal op een rijtje ook uitgelegd. Maar desalniettemin, als er nou werkelijk waar behoefte aan is om één keer in de veertien dagen of wanneer dan ook met de burgemeester te spreken over de coronacrisis, het virus gerelateerde zaken, als daar behoefte aan is, dan ben ik uiteraard altijd beschikbaar. Ik zie alleen nog niet helemaal de toegevoegde waarde. En ik vergelijk ons niet met welke gemeente dan ook. Als u behoefte heeft aan informatie, laat het vooral weten. U kunt ook mij persoonlijk benaderen. Mijn deur, nou, staat fysiek wel open, maar daar maakt u geen gebruik van, maar de telefoon, de mail. Als u vragen heeft, stel ze gewoon, want ik heb niks te verbergen en ik heb op dit moment echt het gevoel dat ik alles wat er is aan informatie met u deel. Over de sport. Net zoals u vinden wij het uitzonderlijk belangrijk om die sportinfrastructuur overeind te houden. En we doen wat we kunnen om dat voor elkaar te krijgen, zoals coulant omgaan met uren en dat soort dingen, dat heb ik u verteld. Ambtelijk en bestuurlijk zijn er heel veel contacten. Die wethouder Van Os die zie je sportief worden, dat is fijn voor het oog. En het heeft ook zijn hart, want die sportclubs, dat heeft zijn hart en daar zijn dus volop contacten mee, ook via de SSR, Sport Service Ridderkerk. Dus we doen wat we kunnen, want die sociale infrastructuur, die vinden wij net als u buitengewoon belangrijk. Ook uw vraag over de sociale minima. Ik zou willen, mevrouw Fräser, dat ik al onze zorgen weg zou kunnen nemen, en dat de gemeente in staat zou zijn al die problemen op te lossen. Dat zou het allermooiste zijn, dan hoeft niemand zorgen te hebben en dan stellen we iedereen vrij en dan stellen we ons geld beschikbaar en dan zorgen we ervoor dat er geen bedrijf omvalt, dat er geen horecabedrijf omvalt, dat er geen sportvereniging omvalt, dat er geen jongere zonder werk komt, maar dat kunnen wij niet. En ik ga u ook niet vertellen dat het allemaal wel meevalt met de coronacrisis, want dat valt niet mee. We hebben in Nederland nog nooit zo'n zware crisis te tackelen gehad. Ik zeg wel: we doen wat we kunnen. We doen wat we kunnen. We kunnen niet alle leed weghalen, we kunnen niet alle leed verzachten, maar we doen wat we kunnen. Dat zien we bijvoorbeeld aan de toeloop op die Tozo-uitkering, op die overbruggingskredieten, de inzet van de wijkteams. We proberen aan de voorkant te komen door zo snel mogelijk signalen op te pakken als mensen in geldproblemen komen. We doen wat we kunnen, we zetten alle zeilen bij, en toch kunnen we niet alle leed wegnemen. Dank u.

De voorzitter: Mevrouw Fräser, voor u nog de gelegenheid om een eventueel aanvullende vraag te stellen of een opmerking te plaatsen.

Mevrouw Fräser: Dank u, voorzitter. Dank voor de beantwoording, mevrouw Attema. Of tenminste, via de voorzitter natuurlijk, dank ik de burgemeester. Mijn punt is, zeker bij vraag vier, over de zorgen wegnemen, dat verwacht ik ook niet. We zitten in een heel ernstige situatie, het is een crisissituatie. Er zijn veel mensen die ja, een zwakkere uitgangspositie hebben. Mijn vraag aan u was ook niet zozeer: neem die zorg weg. Die zorg is er, die zorg is terecht en die zorg blijft voorlopig ook. Mijn vraag was er meer op gericht van hoe groot

is nu de situatie in Ridderkerk? We snappen dat het overal in Nederland erg is, maar we zitten in de gemeenteraad van Ridderkerk, en hoe groot en hoe ernstig is de situatie in Ridderkerk? Mijn vraag was ook heel concreet, en ik snap dat mijn vraag wat laat binnenkwam, dus het is geen probleem om daar op een ander moment schriftelijk op terug te komen, maar ik vind het te makkelijk om het te veralgemeniseren van er zijn zorgen. Mijn vragen waren heel concreet om te kijken wat er nu specifiek gedaan wordt om de toeloop op te vangen. Want er komt een toeloop, dat is bijna onvermijdelijk, maar hoe bereiden we ons daarop voor? En geen probleem als dat later schriftelijk kan worden beantwoord.

De voorzitter: Mevrouw Attema.

Burgemeester Attema: Ja, ik denk dat u concreter bent dan dat ik het opvatte, want ik vond dat niet zo hele concrete vragen. Heeft u al signalen dat dit ook in Ridderkerk het geval is, jongeren en zelfstandigen en flexwerkers? Natuurlijk is dat ook in Ridderkerk het geval. Wij zijn net een gewone samenleving. Er zijn heel veel mensen die meteen in de geldproblemen komen, en een beroep doen, zoals ik zei, op de Tozo, op het overbruggingskrediet. U wordt daar ook over geïnformeerd in de nieuwsbrief, daar kunt u de stand van zaken elke week zien, het aantal. Over de verwachte hogere toeloop, om dat in goede banen te leiden, daarop was het antwoord: we proberen aan de voorkant te komen, om zo vroeg mogelijk signalen te krijgen om juist te proberen te voorkomen dat mensen in problematische schuldsituaties terechtkomen. Elk signaal wat we daarop binnenkrijgen, wordt door ons serieus genomen, door de scholen, door de wijkteams, door wie er ook maar wat te melden heeft. Wij nemen alle signalen serieus en dat is wat we doen om de toeloop aan schuldhulpverlening (niet verstaanbaar).

De voorzitter: Dank u wel voor dat laatste antwoord nog. Daarmee concludeer ik dat alle fracties gelegenheid hebben gehad om de vragen te stellen en dat die ook beantwoord zijn, en dat het onderwerp daarmee voor nu voldoende is behandeld.

3. Sluiting

De voorzitter: Volgende agendapunt is de sluiting, dus ik wil iedereen hartelijk danken voor de aanwezigheid, voor de enorme gedisciplineerde manier van vergaderen. Ik heb het weleens anders meegemaakt, dus namens mij dank daarvoor. En iedereen nog een goede avond. Tot de volgende keer, dank u wel.